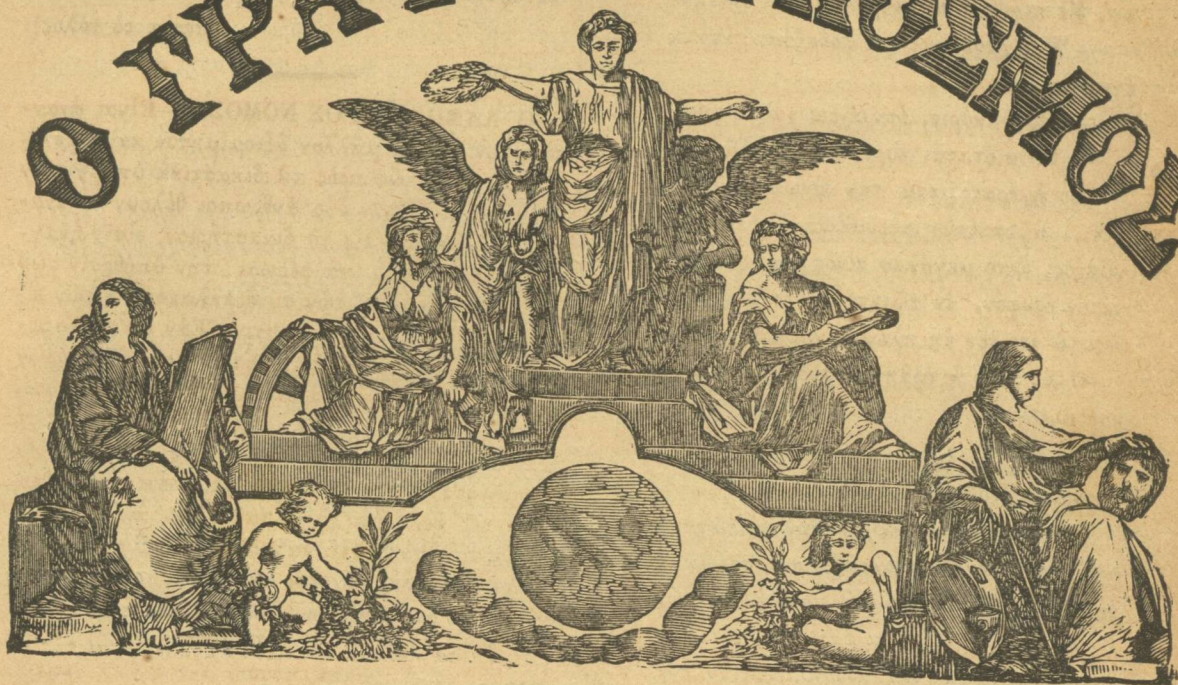

Ο ΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Α΄.

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΙΑΝ

ΤΕΥΧΟΣ ΙΗ΄.

ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΕΩΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΤΗ 15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1880.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΡΩΣΣΟ-
ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ.

Υπό Δ. ΣΩΦΡΟΝΙΔΟΥ.

Η ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ.
ΤΑ ΣΤΕΝΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΣΠΟΝΤΟΥ.

Τὸ ζήτημα τῶν στενῶν τοῦ Ἑλλησπόντου εἶ-
ναι ἐν τῶν ζητημάτων ἐκείνων ὧν τὴν διακανό-
νισιν πλέον ἢ ἄπαξ ἀπεπειράθη νὰ ἐπιφέρῃ ἡ
Εὐρώπη. Χωρὶς δὲ νὰ ἐννοῶμεν ὅπως ἐπιδείξω-
μεν τοῖς ἀναγνώσταις τοῦ « Παραρτήματος τοῦ
Ρωσσοτουρκικοῦ πολέμου » ἱστορικὴν πολυμά-

θειαν, ἐλπίζομεν ὅτι μετ' οὐχὶ τυχαίου ἐνδια-
φέροντος θὰ ἀναγνώσωσιν οὗτοι ἱστορικός τινος
πληροφορίας περὶ τῶν περὶ τοῦ σπουδαιοτάτου
τούτου ζητήματος μεταξύ τῆς Πύλης καὶ τῶν
εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων κατὰ διαφόρους ἐποχὰς
συναφθεισῶν συμβάσεων.

1 Ἐν πρώτοις κατὰ τὸ 1783 ἡ Ρωσσία συν-
ῆψε μετὰ τῆς Πύλης ἐμπορικὴν σύμβασιν ἐ-
πιτρέπουσαν εἰς τὰ ὑπὸ Ρωσσικὴν ἐμπορικὴν
σημαίαν πλοῖα τὴν διάβασιν τῶν στενῶν τοῦ
Ἑλλησπόντου. Ἐν τούτοις μετὰ παρέλευσιν ὀ-
λίγων ἐτῶν ἡ Ρωσσία ἤρξατο διατυποῦσα πα-
ράπονα ὡς ἐκ τῆς παραβιάσεως τῆς συνθήκης
ταύτης· πλοῖα μὲ ρωσσικὴν σημαίαν μετὰ
φορτίων σίτου προερχόμενα ἐκ τῆς Μαύρης

Θαλάσσης ζητήσαντα να διέλθωσι διὰ τῶν στενῶν κατεσχέθησαν· τὰ φορτία αὐτῶν ἐπωλήθησαν· οἱ δὲ ἰδιοκτῆται αὐτῶν λίαν κακῶς ἀπεζημιώθησαν.

2 Ἡ συνθήκη τῆς Ἀδριανουπόλεως ἡ ὑπογραφεῖσα τὴν 14ην Σεπτεμβρίου τοῦ 1829 διακηρύττει ὅτι ἡ διάβασις τῶν στενῶν εἶναι ἐλευθέρα διὰ τὰ ρωσικὰ ἐμπορικὰ πλοῖα ὡς καὶ διὰ τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα ἀπασῶν τῶν ἐν εἰρήνῃ διαγούσων μετὰ τῆς Πύλης εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων. Ἐν τῇ συνθήκῃ ταύτῃ ἡ Ρωσσία διακηρύττει ὅτι πᾶσαν παραβίαν τοῦ ὅρου τούτου ἐκ μέρους τῆς Πύλης θέλει θεωρῆσαι ὡς ἐχθροπραξίαν.

3 Ἡ συνθήκη τοῦ Οὐνκιάρ-Ισχελεσί ἡ ὑπογραφεῖσα τὴν 18ην Ἰουλίου 1833 ἀποκλείει τὴν διάβασις τῶν στενῶν εἰς τὰ πολεμικὰ πλοῖα τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων, ἐκτὸς τῶν τῆς Ρωσσίας. Ἡ Ἀγγλία ἔσπευσε τότε νὰ διαμαρτηρηθῇ κατὰ τοῦ ἄρθρου τούτου τῆς μνησθείσης συνθήκης.

4 Ἡ σύμβασις τοῦ Λονδίνου ἡ κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1840 μεταξὺ τῆς Ἀγγλίας, Ρωσσίας, Αὐστρίας, Πρωσσίας καὶ Τουρκίας πρὸς εἰρηνοποίησιν τῆς Ἀνατολῆς συναφθεῖσα διατηρεῖ τὸν ἀποκλεισμόν τῶν στενῶν διὰ τὰ πολεμικὰ πλοῖα τῶν ξένων δυνάμεων, προβλέπει ὅμως τὴν ἐξαιρετικὴν περίπτωσιν καθ' ἣν θέλει γίνεαι ἀνάγκη τῆς ὑπὸ τῶν στόλων τῶν συμμάχων δυνάμεων ὑπερασπίσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Τὴν 13 Ἰουλίου 1841 ὑπεγράφη νέα σύμβασις μεταξὺ τῆς Πύλης καὶ τῶν αὐτῶν δυνάμεων ἀποκλείουσα μὲν τὴν διάβασις τῶν στενῶν διὰ τὰ πολεμικὰ πλοῖα, πλὴν καθιερούσα ὅτι ἐπιτρέπεται αὕτη διὰ τὰς ὑπὸ πολεμικὴν σημαίαν ἀκταιωρούς τῶν ἐν Κ]πόλει πρεσβειῶν ἀφοῦ αὗται ἐκζητήσωσι παρὰ τῆς Πύλης καὶ ἐπιτύχωσι τὴν ἔκδοσιν εἰδικοῦ πρὸς τοῦτο φερμανίου.

5 Ἡ συνθήκη τῶν Παρισίων — 30 Μαρτίου 1856 — διακηρύττει τὴν ἐξουδετέρωσιν τῆς Μαύρης Θαλάσσης καὶ διατηρεῖ τὸν ἀποκλεισμόν διὰ τὰ ξένα πολεμικὰ πλοῖα.

6 Διακοίνωσις τοῦ πρίγκηπος Γορτσακῶφ ἀπευθυνθεῖσα τῇ Πύλῃ κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1870 ζητεῖ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ περὶ ἐξουδετερώσεως τῆς Μαύρης Θαλάσσης ἄρθρου τῆς Παρισίνης συνθήκης.

7 Ἡ συνθήκη τοῦ Λονδίνου — 13 Μαρτίου 1871 — ἀναγνωρίζει τὰ ἐπὶ τῆς Μαύρης Θαλάσσης δικαιώματα τῆς Ρωσσίας, πλὴν οὐδόλως μεταβάλλει τὰς περὶ στενῶν τῶν προηγουμένων συνθηκῶν διατάξεις.

Ἐπὶ τέλους ἐπέρχεται ἡ τοῦ Ἀγίου Στεφάνου συνθήκη.

« Τὰ στενὰ τοῦ Ἑλλησπόντου — λέγει τὸ 24ον ἄρθρον τῆς μνησθείσης συνθήκης — θέλουσιν μένει ἀνοικτὰ τόσον ἐν καιρῷ εἰρήνης ὅσον καὶ ἐν καιρῷ πολέμου διὰ πάντα τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα. Ἡ δὲ Πύλη δὲν δύναται τοῦ λοιποῦ νὰ κηρύξῃ τὸν ἀποκλεισμόν τοῦ Εὐξείνου». Τὸ ἄρθρον τοῦτο ὑπονοεῖ ὅτι τὰ πολεμικὰ πλοῖα ἀποκλείονται τῆς διαβάσεως τῶν στενῶν.

Καίτοι καὶ τῶν ρωσικῶν πολεμικῶν πλοίων ἀποκλεισμένων οὕτω τῆς διόδου τῶν στενῶν τοῦ Ἑλλησπόντου, ἐν τούτοις πολὺ ὀλίγον ἐκ τούτου δυσηρεστεῖτο ἡ Ρωσσία. Μὴ δὲν εἶχε πάντοτε εἰς τὴν διάβασις αὐτῆς τοὺς λιμένας οὓς ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς παρεχώρει εἰς τὸ Μαυροβούνιον; μὴ δὲν εἶχε τὸν λιμένα τῆς Καθάλλας ὃν ἐν τῇ Αἰγαίῳ παρεχώρει τῇ Βουλγαρίᾳ; Ἐχουσα δὲ εἰς τὴν διάβασις αὐτῆς τὰ πολύτιμα ταῦτα ἐν τῇ Μεσογείῳ καὶ τῇ Αἰγαίῳ ναυτικὰ ὀρμητήρια δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξαγάγῃ τὸν ἐν τῇ Βαλτικῇ εἰς ἀκινήσιαν καταδικασμένον στόλον τῆς καὶ φέρῃ αὐτὸν πλησιέστερον τοῦ προσφιλοῦς αὐτῆς καρποῦ, τῆς θελκτικῆς καὶ πάντοτε πλήρους δι' αὐτὴν θελγῆτρων Κωνσταντινουπόλεως; . .

Ἡ ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ.

Ἡ συνθήκη τοῦ Ἀγίου Στεφάνου ἀντὶ νὰ καθυστερήσῃ καὶ εἰρηνοποιήσῃ τὴν Ἀνατολὴν ἐπέφερε τούναντίον ἐν αὐτῇ γενικὴν ἀναστάτωσιν.

Ἐκ τῶν κατὰ τὸν λήξαντα πόλεμον συμμάχων τῆς Ρωσσίας μόνον τὸ Μαυροβούνιον ἔμε-

νευ ἱκανοποιημένον ἐκ τῶν εἰς αὐτὸ γενομένων εὐρυτάτων πράγματι παραχωρήσεων.

Ἡ Σερβία ἤτις τοσαύτας ἀπὸ τοῦ 1876 ὑπέστη θυσίας, ὑπέστη κατὰ τὴν τελευταίαν ὥραν τοῦ ὀρισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς αὐτῆς οἰκτρὰς, οἰκτροτάτας μάλιστα ἀπαγορευτέους. Ἡ ἡγεμονία αὕτη ἤλπιζεν ὅτι θὰ τῇ παρεχώρουσιν ἅπασαν τὴν Παλαιὰν Σερβίαν· διὰ δὲ τῆς συνθήκης τοῦ Ἀγίου Στεφάνου ἔδλεπεν ὅτι δὲν ἐλάμβανε παρὰ ἐλαχίστην μεθορίων ἐπέκτασιν. Δὲν τῇ παρεχώρουσιν οὔτε τὸ Περότ, οὔτε τὴν Βράνιαν, πόλεις ἅς διὰ τῶν ὄπλων κατέλαβε καὶ ἅς τὰ στρατεύματα αὐτῆς ἐξηκολούθουσαν κατέχοντα. Οἱ ἐν Ἀγίῳ Στεφάνῳ συνθηκολογήσαντες ρῶσσοι διπλωμάται οὔτε λέξιν ἠθέλησαν νὰ ἀκούσωσι περὶ παραχωρήσεως εἰς τὴν ἡγεμονίαν τῆς Πρεστίνας, Πρεσρένης καὶ τοῦ Νόβι-Παζάρ, πόλεις ἅς ἡ Σερβία ἐθεώρει ὡς σερβικὰς καὶ μόνην εἰς αὐτὴν ἀνηκούσας. Ὁ ἡγεμὼν Μιλάνος καὶ οἱ ὑπουργοὶ αὐτοῦ ἠσθάνθησαν δικαίαν ἀγανάκτησιν ἐπὶ τῇ ἀσυγγνώστῳ ταύτῃ παραγνωρίσει τῆς ἀνδρείας ἣν ἐπεδείξατο ὁ σερβικὸς στρατὸς, καὶ τῆς ἀφοσιώσεως ἣν δὲν ἐπαύσατο τρέφουσα πρὸς τὸν σλαβικὸν ἀγῶνα ἡ ἡγεμονία. Ἡ σερβικὴ κυβερνήσις διενήργησε τὴν παρὰ τῶν κατοίκων τοῦ Πιρότ καὶ τῆς Βράνιαν ὑπογραφὴν ἀναφορῶν ἐκζητούντων τὴν εἰς τὴν Σερβίαν προσάρτησιν τῶν δύο τούτων σερβικῶν πόλεων· ἐνῶ συνάμα οἱ παρὰ ταῖς ξένας αὐλαῖς ἀντιπρόσωποι τοῦ ἡγεμόνος Μιλάνου ἐνετάλησαν ὅπως δηλώσωσιν εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς κυβερνήσεις ὅτι τὰ σερβικὰ στρατεύματα δὲν θὰ ἐξεκένουν τὰς δύο ταύτας πόλεις, ἅς κατὰ τὸν πόλεμον κατέλαβον, εἰμὴ διὰ τῆς βίας.

*
*

Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν Ρουμανίαν εἶδομεν ἐν προηγουμένῳ κεφαλαίῳ φέροντι τὸν τίτλον « Ἡ πρὸς τὴν Ρουμανίαν συμπεριφορὰ τῆς ρωσικῆς διπλωματίας » ὅπόσον ζωηρὸν ἐρεθισμόν προεκάλεσαν παρὰ τῷ ρουμανικῷ λαῷ αἱ περὶ ἀνταλλαγῆς τῆς Βασσαραβίας ἀντὶ τῆς Δοβρουύτσης προτάσεις τῆς ρωσικῆς κυβερνήσεως· ὁ ἐρεθισμὸς δὲ οὗτος ἀφίκετο εἰς τὸ μὴ περαιτέρω ὅποτε ἐγνώσθη ὅτι τὴν ἀνταλλαγὴν ταύτην ἔ-

μελλε νὰ καθορίσῃ ἡ ρωσικὴ διπλωματία ἐν τῇ συνθήκῃ τοῦ Ἀγίου Στεφάνου χωρὶς νὰ λάβῃ κἄν τὸν κόπον νὰ ἐκζητήσῃ προηγουμένως τὴν πρὸς τοῦτο συγκατάθεσιν τῆς ρουμανικῆς κυβερνήσεως. Ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν δὲ ζωηρὰς ἀγανακτήσεως ὁ ἡγεμὼν Κάρολος καὶ οἱ ὑπουργοὶ αὐτοῦ ἀπηύθυνον πρὶν εἶτι γνωσθῇ τὸ κείμενον τῆς συνθήκης τοῦ Ἀγίου Στεφάνου πρὸς τὰς εὐρωπαϊκὰς δυνάμεις σπουδαιότατην διακοίνωσιν, δι' ἣς διεμαρτύροντο μετὰ μεγίστης τόλμης κατὰ τῆς καταπατήσεως τῶν δικαιωμάτων τῆς ἡγεμονίας αὐτῶν. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο, ὅπερ μεγίστην τότε παρὰ τῷ πολιτικῷ κόσμῳ ἐνεποίησεν αἰσθησιν, καίτοι λίαν μακρὸν, ἀποφασίζομεν ὅμως ὅπως παραθέσωμεν ὀλόκληρον τοῖς ἀναγνώστῃς ἡμῶν, καθότι φρονοῦμεν ὅτι ἡ παράλειψις αὐτοῦ ἠθέληεν εἶσθαι σπουδαία διὰ τὸ « Παράρτημα τῆς Ἱστορίας τοῦ Ρωσσοτουρκικοῦ πολέμου » ἔλλειψις.

Διαμαρτυρήσεις τῆς Ρουμανίας πρὸς τὰ εὐρωπαϊκὰ ἀνακτοβούλια.

« Πλεῖται διπλωματικαὶ ἐνέργειαι ἐπίσημον φέρουσαι χαρακτηρὰ ἀπεκάλυψαν τῇ ρουμανικῇ κυβερνήσει τὸ σχέδιον τῆς αὐτοκρατορικῆς ρωσικῆς κυβερνήσεως τοῦ καταλαβεῖν καὶ προσαρτήσῃται ἐκ νέου εἰς τὸ κράτος αὐτῆς τὰ διαμερίσματα ἅτινα καλοῦνται «Ρουμανικὴ Βασσαραβία», καὶ παράσχη ὡς ἀντιστάθησιν τῆς προσαρτήσεως ταύτης τὴν ἐπαρχίαν τῆς Δοβρουύτσης τῇ Ρουμανίᾳ.

« Τὸ Ἀνακτοβούλιον τοῦ Βουκουρεστίου, πιστὸς διερμηνεὺς τῶν ὁμοθύμων τοῦ ρουμανικοῦ ἔθνους αἰσθημάτων, θεωρεῖ καθῆκον αὐτοῦ ὅπως διαμαρτυρηθῇ ἐντόνως κατὰ τῆς ἀνταλλαγῆς ταύτης. Ἡ διὰ τῆς Παρισίνης συνθήκης προσάρτησις τῆς Βασσαραβίας εἰς τὴν ἡγεμονίαν τῆς Μοδαβίας ἀπέδλεπεν εἰς τὴν ἱκανοποίησιν διὰ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ συμφέροντος. Ἰὼν ἵνα ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐλευθεροπλοῖαν ποταμοῦ ἀποτελοῦντος τὴν κυριώτεραν ἐμπορικὴν ἀρτηρίαν τῆς κεντρικῆς Εὐρώπης διὰ τῆς ἀναθέσεως τῶν στομίων τοῦ Δουνάβητος ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν κράτους δευτερευούσης σπουδαιότητος καὶ οὔτινος γνω-

στή ἦτον ἢ πρὸς τὰς προθέσεις τῶν Μ. Δυνάμεων διαρκῆς εὐλάβεια, καὶ 2ον διὰ τῆς ἀποδόσεως μέρος τῆς ἐπαρχίας ἣτις ἄλλοτε ἀνῆκεν αὐτῇ παράσχη τῇ ρουμανικῇ ἡγεμονίᾳ τὰ μέσα ὅπως ἐκπληρώσῃ—συμφώνως τῶν τοπογραφικῶν ἀπαιτήσεων καὶ τῶν οἰκονομικῶν ἀναγκῶν— τὴν ἀποστολὴν ἣν ἀνέλαβε τῇ συγκαταθέσει καὶ πρὸς τὸ συμφέρον συμπάσης τῆς Εὐρώπης.

« Ἡ εὐτυχὴς μεταβολὴ ἣτις ἐπῆλθεν εἶτοτε ἐν τῇ ὑπάρξει τῆς ἡγεμονίας καὶ ἡ διαρκῆς ἐν τῷ ἐμπορίῳ τοῦ Δουνάβεως ἐπιτελουμένη ἀπὸ τοῦ 1856 πρόοδος κατέδειξαν τὸ τελεσφόρον τῶν περὶ ἀποδόσεως ἡμῖν τῆς χώρας ταύτης εὐρωπαϊκῶν διατάξεων.

« Αἱ ἐπόμεναι λεπτομέρειαι θὰ καταστήσωσιν ἴσως εὐκρινεστέρως τὰς ἀνωτέρω διαθεσβαίσεις μας:

« Ἡ ἱστορία καταδείκνυσιν ὅτι ἡ ἐμπορικὴ ἐνεργητικότης τῶν παροχθίων τοῦ Δουνάβεως λαῶν χαλαροῦται ἢ ἀναπτύσσεται κατ' ἄμεσον ἀναλογίαν τῆς ἀξίσεως ἢ ἐλαττώσεως τῆς ἀμέσου τῶν λαῶν τούτων μετὰ τοῦ ποταμοῦ συναπαφῆς των.

« Αἱ συνθήκαι τοῦ 1812 καὶ 1829 παρέδωκαν τῇ Ρωσίᾳ κατὰ πρῶτον τὸ ἐντεῦθεν τοῦ Προύθου μολδαβικὸν ἔδαφος καὶ εἶτα ὀλόκληρον τὸ Δέλτα τοῦ Δουνάβεως. Εἶναι ἀληθές ὅτι εἰδικαὶ διατάξεις καθώριζον ὑπὲρ τῶν παροχθίων κρατῶν τὴν ἐλευθεροπλοίαν τοῦ ποταμοῦ, ἡ δὲ ἐξουδετέρωσις τῶν γειτνιαζόντων τοῖς στομίοις ὄχθων θὰ προήρχετο ἐκ τινῶν ἀπαγορεύσεων ὑπαγορευομένων ὑπ' αὐτῶν τῶν συνθηκῶν. Ἐν τούτοις ἡ ἐπὶ τοῦ κάτω Δουνάβεως ἐμπορικὴ κίνησις ἤρξατο ἕκτοτε ἡμέρα τῇ ἡμέρα ἀποναρκομένη. Ἡ δὲ λυπηρὰ αὕτη κατάστασις διήρκεσε μέχρι τοῦ 1856, ὁπότε πάλιν ἐπανελάβε τὴν προτέραν αὐτῆς ἀνθηρότητα.

« Ἡ ἐπιστομένη ἐξέτασις τῆς ὑπὸ τῆς σμικρύνσεως ἢ ἐπεκτάσεως τοῦ ἐδάφους τῶν ἡγεμονιῶν ἐξασκηθείσης ἐπιδράσεως οὐ μόνον ἐπὶ τῆς ἰδίας αὐτῶν οἰκονομικῆς καταστάσεως, ἀλλ' ἐπίσης καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως συναλλαγῶν, καταδείκνυσιν αἰφνῆδιαν ὀπισθοδρόμησιν καὶ ἐξαιρετικὴν ζω-

ρότητα, ἑκατέρα τούτων προερχομένη ἐκ τῆς μεταβολῆς τοῦ κυριάρχου τῆς ἀριστερᾶς τοῦ Δουνάβεως ὄχθης. Οὕτως ἡ Μολδαβία ὑπέστη οἰκτρὰν πράγματι κατάπτωσιν συνεπείᾳ τῆς κατὰ τὸ 1812 ἀπωλείας τῆς Βασσαραβίας, ἐνῶ ἡ Βλαχία ἀπεχομίστατο ἐκ τῆς κατὰ τὸ 1830 ἐπανακτήσεως τῆς Βραΐλας, τοῦ Γιουργέβου καὶ τοῦ Τούρνου λίαν πολυτίμα πλεονεκτήματα.

« Ἡ τακτικὴ καὶ ἄνευ κωλυμάτων κατοχὴ τῆς ἀριστερᾶς τοῦ Δουνάβεως ὄχθης—ἀπὸ τῶν Σιδηρῶν Πυλῶν μέχρι τοῦ στομίου αὐτοῦ—ἔσχε πάντοτε διὰ τὴν Ρουμανίαν, ὡς μαθηματικὸν πόρισμα ἀδιαφιλονικήτου ἀκριβείας, τὸ ἀποτέλεσμα ταχείας προόδου τοῦ ἐμπορίου, τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς γεωργίας αὐτῆς. Ὅποταν δὲ τούναντιον ἀφαιρεῖτο παρ' αὐτῶν ἢ ἐπὶ τῶν παροχθίων τούτων χωρῶν κυριαρχία, αἱ ἠνωμέναι ἡγεμονίαι ἔσχον πάντοτε μεγίστας διαταράξεις ἀίτινες ἀπέβησαν πάντοτε ὀλέθριαι τόσον διὰ τὰ ἴδια αὐτῶν ὅσον καὶ διὰ τὰ κοινὰ τῆς Εὐρώπης συμφέροντα.

« Οὕτως αἱ ρουμανικαὶ κυβερνήσεις, εὐεργετούμεναι ἢ θύματα τῶν ἐπιτελεσθεισῶν μεταβολῶν, κατέδειξαν πάντοτε ζωηροτάτην πρὸς τὰς δυνάμεις εὐγνωμοσύνην ὁπότε ἐξησφάλιζον αὐταὶ τὴν εὐήμερίαν τῆς χώρας αὐτῶν· ἤσθάνοντο δὲ τούναντιον λίαν ὀδυνηρὰν προσβολὴν, ὁπότε ἐβλεπον οἰκτρῶς κατακερματιζομένην χώραν ἣς τὸ νόμιμον τῆς ὑπὸ τῆς Ρουμανίας κατοχῆς ἐφεδράζεται τόσον ἐπὶ τοῦ ἱστορικοῦ ὅσον καὶ ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ δικαίου.

« Οὕτω τὸ Πρωτόκολλον τῆς 6 Ἰανουαρίου τοῦ 1857 ὁπερ ἀφῆρει παρὰ τῆς Ρουμανίας τὸ Δέλτα τοῦ Δουνάβεως ὅπως προσαρτήσῃ αὐτὸ εἰς τὸ Ὄθωμανικὸν Κράτος, προῦκάλεσε δικαιοτάτα παρὰ τοῖς Ρουμάνοις παράπονα.

« Τὸ Πρωτόκολλον τοῦτο ἐβλαπτε καιρίως τὰ ἐπιτόπια τῶν ἡγεμονιῶν συμφέροντα· περιπλέον δὲ ἐκμηδένιζε τὰ σωτήρια ἀποτελέσματα τῆς λογικῆς ἀρχῆς: τοῦ ἐξασφαλῖσαι τὴν οὐδετερότητα τοῦ Κάτω Δουνάβεως, ἀναθέτον ταῖς ἠνωμέναις ἡγεμονίαις τὴν περιφρούρησιν τοῦ στομίου τούτου τοῦ ποταμοῦ.

« Ἐκτοτε μέχρι σήμερον ἡ Ρουμανία κατὰ

διαφόρους ἐποχὰς ἐπανελάβε τὰς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀξιώσεις της· ἡ δὲ ἀντίστασις ἐν ἣ προσέκοψε πάντοτε ἐν τῇ ἱκανοποιήσει αὐτῶν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐν τῶν κυριωτέρων αἰτίων τῶν προκαλεσάντων τὰ τελευταῖα μεταξὺ τῆς ρουμανικῆς ἡγεμονίας καὶ τῆς Τουρκίας συμβάντα.

« Ἡ Ρωσσία, εἰς ἣν ἡ Βλαχία ὀφείλει τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτῆς ἀπὸ τῶν τουρκικῶν φρουρίων

τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης, ἠδυνήθη νὰ κρίνῃ ἀπὸ τῆς συνθήκης τοῦ Ἄκερμαν ὁποῖοι ἦσαν διὰ τὰς ἡγεμονίας οἱ ὅροι τῆς ὑπάρξεως καὶ ἀναπτύξεως αὐτῶν ὡς καὶ ὁπόσην σπουδαιότητα συνεπάγεται δι' αὐτὰς ἡ ἐλευθέρωσις τῶν ὄχθων τοῦ Δουνάβεως.

« Αἱ συνθήκαι τοῦ Ἄκερμαν, τῆς Ἀδριανουπόλεως καὶ τῶν Παρισίων ἐβελίωσαν ἐν μέρει τὴν κατάστασιν τῶν ἡγεμονιῶν. Οὕτως ἡ Ρου-

ΤΑ ΣΤΕΝΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΣΠΟΝΤΟΥ

μανία ἐπιτελέσασα προόδους τινὰς διὰ τῆς ἰδίας αὐτῆς φιλοπονίας καὶ τῆς πρὸς αὐτὴν γενναϊότητος τῆς Εὐρώπης, ἀποδίδει μεγίστην σπουδαιότητα εἰς τὴν διατήρησιν τῶν ἐνεστώτων αὐτῆς μεθορίων, ἅτινα θὰ καθίσταντο πλήρη καὶ φυσικώτερα διὰ τῆς εἰς αὐτὴν ἀποδόσεως τοῦ Δέλτα τοῦ Δουνάβεως.

« Ἡ ὑπὸ τῆς Ρωσσίας προτεινομένη ἀνταλλαγὴ τῆς Δόβρουτσας ἀντὶ τῆς Βασσαραβίας, ἔ-

σται ἀπεριγράπτως διὰ τὴν Ρουμανίαν ἐπιβλαβής.

ΕΛΛΗΣΠΟΝΤΟΣ.

Ἐλλήσποντος ἢ Δαρδανέλλια πόλις τῆς ἀρχαίας Δαρδανίας, κειμένη ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὄχθης τοῦ ὁμωνύμου πορθμοῦ, τουρκιστὶ καλουμένη Τσανάκ-Καλεσί, ἕνεκα τῆς

κυριωτέρας βιομηχανίας και εξαγωγής του τούτου των εκείσε κατασκευαζομένων πηλίνων αγγείων. Οί κάτοικοι αὐτῆς ὑπολογίζονται εἰς 6—7000 διαφόρων ἐθνικοτήτων. Ἐκκλησίαν Ἑλληνικὴν ἔχει μίαν, τὴν τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου. Ἐκκλησιαστικῶς ἢ τε πόλις καὶ ἡ ἐπαρχία ὑπάγονται εἰς τὸν μητροπολίτην Κυζίκου. Σχολεῖα ἔχει δύο, ἑλληνικὸν καὶ ἀλληλοδιδασκικόν. Τὸ κλίμα ὑπάρχει νοσῶδες, ἕνεκα τοῦ παραρρέοντος ποταμίσκου, τοῦ ὁποίου λυμνάζουσι τὰ ὕδατα κωλύμενα διὰ τὴν χρῆσιν τῆς πηλοπλαστικῆς. Ἐκ τῶν πλησίον χωρίων τὰ σημαντικώτερα εἰσι τὸ Νεοχώριον, Ρέγκιοϊ καὶ ἄλλα ἐπὶ τῆς ἀσιατικῆς ἀκτῆς. Ἀπέναντι δὲ τῶν Δαρδανελλίων πρὸς τὸ ΒΔ ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλλίας ὑπάρχει ἡ κομὸπολις Μάδατος, ἄλλοτε ἀκμάζουσα διὰ τὰ ἐκπαιδευτικὰ αὐτῆς καταστήματα καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν κατοίκων αὐτῆς.

Τὸ στενὸν τοῦ Ἑλλησπόντου ἐνοῖ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος μετὰ τῆς Προποντίδος. Τὸ μῆκος αὐτοῦ εἶναι περίπου 58 χιλ. τὸ δὲ μεγαλιέτερον πλάτος 6—7 φιλ. 2 δὲ χιλ. πλάτος ὑπάρχει, ὅπερ καὶ στενότερον, ἐπὶ τῶν θέσεων ἐφ' ὧν ἔκειντο τὸ πάλαι ἡ Σηστός καὶ ἡ Ἄβυδος, καὶ περίπου 1700 μ. ἐν τῷ ἐλαχίστῳ πλάτει, μεταξὺ τῶν φρουρίων τοῦ Κιλίτ-Βαχάρ καὶ Σουλτανιέ Κάλεσι, ἅπερ ἄλλως καλοῦνται φρούρια τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας.

Γ. Π.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΗΛΙΟΥ.

Ὑψούμενοι κατὰ διάνοιαν ἐπὶ τῶν ὑπερώων τῆς κτίσεως καθορῶμεν τὸ στερέωμα. Ἡ ἐκτενὴς τροχιά τῆς γῆς ἀναπτύσσεται ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν ἐν τῇ ἀβύσσῳ. Ὁ ἥλιος ἀνεπαρκὴς πρὸς φωτισμὸν τοῦ ἀχανοῦς κενοῦ, μόλις ἐπιχέει φωτεινόν τι διάγραμμα ἐπὶ τοῦ ζοφεροῦ χάους, ἐνθα πλήθουσιν ἀστέρες εἰς ἀλληλεγγύτους νόμους ὑπέικοντες.

Ἄλλ' ἡ ὄρασις διαπερᾶ τὴν σωρείαν ταύτην τῶν ἀπειραρίθμων φαινῶν σωμάτων, τὴν ἐπὶ τοῦ στερεώματος τὸ ἡμέτερον ἡλιακὸν σύστημα περιορίζουσαν ὃ δὲ νοῦς, ἐπόμηνος τοῖς νόμοις τῆς βαρύτητος, ἀπτεται καὶ τῶν ἐλαχίστων λευκωμάτων ἐν τοῖς ἐγκάτοις τῶν οὐρανῶν, ἅπερ συνεργεῖα τῶν ὀφθαλμῶν, ὑποβάλλονται εἰς τὴν ἀνθρώπινον αἴσθησιν.

Διὰ τῶν μέσων τούτων ὁ βνητὸς παρατηρεῖ, ἐξετάζει καὶ ὑπολογίζει, καὶ ὁδηγὸν ἔχων τὴν ἐξ ἀναλογίας ἐπαγωγὴν, ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνου σοφίας, καὶ πορίζεται νόμους ἐπὶ τῶν ὀρατῶν, εἰκασίας ἐπὶ τῶν ἀοράτων.

Οὕτω διανοούμενοι συμπεραίνομεν ὅτι οἱ ἀστέρες, καίτοι διάφοροι ὡς πρὸς τὰς ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀποστάσεις καὶ μετὰ τοῦ ἡλίου σχέσεις αὐτῶν, ὑπάρχουσιν ὁμοφυεῖς. Ἐπίσης συνάγομεν ὅτι οἱ ἀστέρες οὗτοι εἰσὶ πολυαριθμότεροι τῶν ὀρατῶν, κατὰ τὸ ἡλιακὸν ἡμῶν σύστημα.

Ἐκ τῶν προλεγομένων τούτων ἀφικνούμεθα εἰς ζήτημα λίαν σπουδαῖον παρὰ τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον.

Τοῦτο δ' ἐστὶ περὶ πιθανῆς ἀνακαλύψεως ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΗΛΙΟΥ κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ ἐκ Δορπάτ τῆς Λιθωνίας καθηγητοῦ Μάεδλερ, βασιζομένου ἐπὶ τῆς συγκρίσεως τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῶν διευθύνσεων τῶν ἀστέρων, κατὰ διαφόρους τοῦ στερεώματος θέσεις, ὡς πρὸς τὰς πεπερασμένας παραλλάξεις καὶ τὴν θεωρίαν τῆς παγκοσμίου ἑλξεως καὶ ὤσεως.

Ὁ καθηγητὴς Μάεδλερ εἰκάζει ὅτι αἱ πλειάδες εἰσὶν ὁ κεντρικὸς ἀστερισμὸς τοῦ ἡμετέρου πλανητικοῦ συστήματος, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Γαλαξίου καὶ ἀπάντων τῶν φαινῶν σωμάτων. ἀνεξαρτήτως δὲ τῶν ἀπωτάτων ἀστέρων τῶν ἀποτελούντων τὰς ἀμυδρὰς ἐκείνας ομάδας ἄστρινος καλοῦμεν λευκώματα ἢ γαλακτώματα. Ἐπὶ δὲ τοῦ κεντρικοῦ τούτου ἀστερισμοῦ βασιζόμενος, θεωρεῖ κέντρον βαρύτητος τὴν Ἀλκυόνην, κατέχουσαν ὡς ἔγγιστα τὴν θέσιν ταύτην, καὶ ἐπομένως ὡς ἐπιδεικτικὴν τοῦ ὀνόματος ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΗΛΙΟΣ.

Βάσιν λαβὼν ὁ Μάεδλερ τὰς παραλλάξεις τοῦ Κύκνου, ἐξετίμησε κατὰ προσέγγισιν τὴν ἀπόστασιν τοῦ ἄνω κεντρικοῦ σώματος ἀπὸ τοῦ πλανητικοῦ, ἢ ἡλιακοῦ συστήματος, καὶ συνάγει ἐξ ἐπαγωγῆς, ὅτι ἡ Ἀλκυὼν ἀπέχει ἀφ' ἡμῶν 34 ἑκατομμυριακῆς ὅσον ἡ γῆ ἀπέχει τοῦ ἡλίου· ὅτι τὸ φῶς τοῦ κεντρικοῦ ἡλίου δαπανᾷ ὑπὲρ τοὺς πέντε αἰῶνας μέχρις ὅτου ἀφίχθῃ πρὸς ἡμᾶς· ὅτι ὁ ὄγκος τοῦ Κεντρικοῦ Ἡλιακοῦ Συστήματος ἰσοδυναμεῖ πρὸς 117 ἑκατομμυριακῆς τὸν ὄγκον

τοῦ ἡμετέρου ἡλιακοῦ συστήματος, καὶ ὅτι ὁ κεντρικὸς ἥλιος δαπανᾷ περίπου 18 ἑκατομμύρια ἐναιυτῶν ὅπως διατρέξῃ τὴν ἀπέραντον αὐτοῦ τροχιάν, καίτοι ἔχων ταχύτητα ὀκτῶ γεωγραφικῶν μιλίων κατὰ δευτερόλεπτον.

Ἐν γένει δὲ συμπεραίνει ὁ Μάεδλερ, σχετικῶς ὡς πρὸς τὸ σύστημα τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων, καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν ἀπωτάτων λευκωμάτων τὰ ἐξῆς:

α.) Ὅτι τὸ κέντρον τοῦ στερεώματος ἐμφαίνεται διὰ πολυάστρου τινὸς ὁμάδος, περιεχομένης μέγαν ἀριθμὸν οὐρανίων ἀτόμων, καὶ ὅτι ἡ ὁμάς αὕτη ἐστὶν ὁ ἀστερισμὸς ὁ καλούμενος Πλειάδες.

β.) Ὅτι κύκλῳ τοῦ κέντρον τούτου ὑπάρχει ζώνη τις, ἐνδεδεστέρα τῶν Πλειάδων κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀστέρων.

γ.) Ὅτι περίξ τῆς ζώνης ταύτης ἐκτείνεται εὐρεῖα, πολύαστρος καὶ κυκλικὴ στρωμνὴ.

δ.) Ὅτι ἡ στρωμνὴ αὕτη περιβάλλεται ὑπὸ ἐτέρας ζώνης ἑλασσον πολυάστρου.

ε.) Ὅτι καὶ ἡ ζώνη αὕτη περικυκλοῦται ὑπὸ ἀστερόεντος χώρου, ὑφισταμένου ὡς εἶκε, παρομοίας ἀλλοιώσεως.

στ.) Ὅτι τὰ δύο ἀπώτατα δακτύλια τὰ ἀποτελοῦντα τὰ ἑπακρα τοῦ Γαλαξίου, καὶ τὰ ὡς ἐκ τοῦ ἀπειροῦ τῆς ἀποστάσεως συγγεόμενα ἀλλήλοις, κατὰ τὴν ἡμέτεραν ὄρασιν, εἰσὶ τὰ περιορίζοντα τὸ σύμπαν τοῦ συστήματος τοῦ Κεντρικοῦ Ἡλίου.

Τοιαῦται τινες εἰσὶν αἱ δοξασαίαι τοῦ Μάεδλερ, καὶ αἱ πλεῖστα τούτων βασιζονται ἐπὶ λογικῶν ἐνδείξεων· ἀλλ' οἱ ὑπολογισμοὶ αὐτοῦ, καίτοι στηριζόμενοι ἐπὶ τοῦ περὶ βαρύτητος νόμου τοῦ Νεύτωνος, καὶ ἐπὶ τῶν παρατηρήσεων τοῦ Ἐρσσελ, περὶ τοῦ αὐτομάτου τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων εἰς οὐδὲν ἄλλο τείνουσιν, εἰμὴ εἰς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης ὅτι τὸ σύμπαν κινεῖται περίξ κέντρον τινὸς ἀπωτάτου καὶ ἀοράτου ἡμῶν. Ἡ δὲ Ἀλκυὼν, οὐχὶ βέβαια ὡς κεντρικὸς ἥλιος, καθ' ἃ δὲ ἰσχυρίζεται ὁ Μάεδλερ, ἀλλὰ μόλις πιθανολογεῖται ὡς ἀποτελοῦσα [τὸ ἕτερον τῶν ἄκρων τοῦ ἀπέραντου ἄξονος, τοῦ διερχομένου διὰ τοῦ γενικοῦ, μοναδικοῦ καὶ παντυδυνάμου κέντρον τοῦ παντός, ἐνθεν πᾶσα ζωὴ, πᾶσα κίνησις, πᾶς φυσικὸς νόμος ἀπορρέει.

Ἐῖθε ὁ τὰ πάντα ἐν σοφίᾳ ποιήσας Θεὸς κατεθύνοι τὰ διαθήματα ἡμῶν εἰς ἐπίγνωσιν ἰσχυρῶν μέσων, ὅπως κατίδωμεν ἐν τοῖς ἀοράτοις καὶ κρίνομεν ἐκ τῶν ὀρατῶν.

Α. Π.

Ο ΔΙΑ ΤΩΝ ΑΛΠΕΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ

Ὁ ἀπὸ Βιέννης εἰς Τεργέστην σιδηρόδρομος, πλὴν τῆς ἐμπορικῆς καὶ πολιτικῆς αὐτοῦ σπουδαιότητος, ὡς συνδέων τὰς ἐπαρχίας τῆς Μεσογείου Αὐστρίας πρὸς τὰς ἀκτὰς τοῦ Ἀδριατικοῦ Πελάγους καὶ παρέχων μεγάλας εὐκολίας τοῖς ὁδοιποροῦσιν ἀπὸ τῆς κεντρικῆς Εὐρώπης πρὸς τὴν Ἀνατολήν, θεωρεῖται, καὶ πρεπόντως ὡς ἐν τῶν θαυμάτων τῆς μηχανικῆς διὰ τὰς ἐν τῇ κατασκευῇ αὐτοῦ ἀναφανείσας ἀνυπερβλήτους δυσκολίας.

Αἱ Νορικαὶ Ἀλπεις, αἵτινες ἐκτείνονται διὰ μέσου τῆς Αὐστριακῆς χώρας καίπερ κατώτερα τὸ ὕψος τῶν ἄλλων Ἀλπεων, παρέχουσι τρομερὰ κωλύματα πρὸς κατασκευὴν σιδηροδρόμου. Ἡ διατρύπησις ὑψηλῶν ὄρεων, ἡ γεφύρωσις κοιλάδων, ἡ σύνδεσις λόφων πολὺ ἀλλήλων ἀπεχόντων, ὥστε νὰ εὐρίσκηται ἡ ὁδὸς ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ, πάντα ταῦτα ἐφαίνετο ὅτι καθίστων τὸ σχέδιον ἀκατόρθωτον, μωρὸν δὲ μᾶλλον τὸ νὰ φαντασθῇ τις αὐτὸ κατορθωτόν.

Καὶ ὅτι μὲν ἄλλοθεν ἢ διὰ τῶν Ἀλπεων εὐκολώτερον ἠδύνατο νὰ κατασκευασθῇ ἡ ὁδὸς, εἶναι βέβαιον· ἡ μόνη δὲ διεύθυνσις ἦν ἠδύνατο νὰ λάβῃ ἦτον ἡ διὰ τῆς Οὐγγαρίας. Ἀλλὰ τούτου γινομένου, ἡ Οὐγγαρία ἤθελεν ἐκ τούτου μεγάλως ὠφελεῖται, ὅπερ δὲν συνέφερε τῇ Αὐστριακῇ πολιτικῇ· ἔπειτα ἡ Οὐγγαρία καθ' ὄν χρόνον (1838) ἐσχεδιάσθη ἡ ὁδὸς εἶχεν ἀνεξαρτησίαν τινα, ὑφ' ἑαυτῆς διοικουμένη. Ἡ δ' Αὐστρία προὔτιμα νὰ ὑπερβῇ τὰς μᾶλλον ἀνηκούστους δυσκολίας παρὰ νὰ μετάσχῃ ἡ Οὐγγαρία τῶν ἐκ τῆς σιδηροδρομίας ὠφελημάτων.

Ἡ γραμμὴ κατεσκευάσθη διὰ μετοχῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Βαρώνου Σίνα. Ἡ πρὸς κατασκευὴν ἄδεια ἐδόθη τῷ 1838, ἡ δὲ ὁδὸς περιῆλθεν εἰς τὴν κυριότητα τῆς Κυβερνήσεως τῷ 1853.

Ἡ ὁδὸς διαιρεῖται εἰς τέσσαρα μέρη, τὸ πρῶτον ἐκτείνεται ἀπὸ Βιέννης μέχρι Γλογκνίτζης, τὸ δεύτερον ἀπὸ τῆς πόλεως ταύτης μέχρι Μουρζουσχλάγης, διερχομένης τῆς ὁδοῦ διὰ τοῦ Σεμερίγγου ὄντος 3,425 πόδ. ὑπεράνω τοῦ ἐπιπέδου τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, τὸ τρίτον ἀπὸ Μουρζουσχλάγης μέχρι Λαϊθάχης, καὶ τὸ τέταρτον ἀπὸ Λαϊθάχης μέχρι Τεργέστης.

Δύναται δέ τις νὰ συλλάβῃ ἰδέαν περὶ τοῦ μεγέθους τοῦ ἔργου ὡς ἐνὸς τῶν θαυμάτων τοῦ κόσμου ἂν ἀναφέρωμεν ὅτι ἀπὸ Γλογκνίτζης μέχρι Μουρζουσχλάγης, τῆς ἀποστάσεως οὗσης περὶπου 26 μιλίων, 15 ὄπα καὶ 16 γέφυραι ἐδέησε νὰ κατασκευασθῶσιν. Ἡ διὰ τοῦ ὄρους Σεμερίγγου διερχομένη ὑπόγειος ὁδὸς ἔχει μῆκος 1600 ὑάρδων.

Ἡ ὁδὸς τὸ πλεῖστον διέρχεται πλησίον τοῦ χείλους φοβερῶν κρημνῶν καὶ εἰς τὰ ἐπικινδυνωδέστερα μέρη ἐτέθησαν ἰκανῶς ἰσχυραὶ κιγκλίδες καὶ τοῖχοι ἐκτίσθησαν κατὰ μῆκος τῆς γραμμῆς πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένων κινδύνων, ὅταν ἡ ἀμαξὰ ἐκκλίνῃ τῆς γραμμῆς.

Διερχόμενος δέ τις τὰς τεραστίους γεφυρωτὰς ἐκείνας ὁδοὺς δὲν δύναται νὰ φαντασθῇ τὸ μέγεθος αὐτῶν, οὐδ' εἰσερχόμενος εἰς τὸ σκότος ὅπῃς τινος συλλογίζεται ὅποια κατεβλήθησαν πρὸς διατρύπησιν αὐτῆς· ἐξερχόμενος δὲ τῆς ὀπῆς καὶ βλέπων τὴν πέριξ χώραν ἀπὸ τοσοῦτου ὕψους περιβαλλομένην ὑπὸ ὀρέων αἰσθάνεται ἠδονὴν ἣν δὲν εὐρίσκει διατρέχων ἄλλους σιδηροδρόμους.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΛΕΓΚΩΜΑ.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΣΚΡΗΒ.

Σπάνια εἰσὶ τφόντι τὰ ἄτομα ἐκεῖνα, ἅτινα ἐκλήθησαν ὅπως ἀντιπροσωπεύσωσι τὴν εὐφυΐαν καὶ τὴν ἀγγίνοιαν ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης. Ἡ φύσις μετὰ μεγίστης φειδοῦς φαίνεται παράγουσα αὐτὰ, ὡς τὰ καλλιχρωμα καὶ χρυσάπτερα ἐκεῖνα πτηνὰ, ὧν ἡ γενεὰ διακρίνεται ἐκ τοῦ ὀλιγαριθμοῦ τῶν ἀτόμων. Ὁ ἀνὴρ, οὔτινος τὴν εἰκόνα παραθέτομεν, ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν ταύτην,

ἀποτελῶν οὐ σμικρὰν ἐξαίρεσιν μεταξὺ τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας.

Ὁ Εὐγένιος Σκρήβ ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις τὴν 24 Δεκεμβρίου 1794, ἐκ πατρὸς ἐμπόρου ἀρκετὰ εὐκαταστάτου. Νέος ἔτι εἰσήχθη εἰς τὸ Λύκειον τῆς Ἀγίας Βαρβάρας, ὅπου ἔσχε συμμαθητὰς καὶ φίλους τῆς παιδικῆς του ἡλικίας τοὺς ἀδελφούς Δελαβίν, Καζιμῆρον καὶ Γερμανόν. Αἱ σπουδαὶ αὐτοῦ ὑπῆρξαν ἀρκετὰ ἐπιτυχεῖς καὶ ὠφέλιμοι, καὶ λίαν ἐνωρὶς ἤρχισε νὰ ἐγκύπτῃ εἰς τὰς φιλολογικὰς ἐργασίας, καὶ νὰ καταγίνηται εἰς σύνθεσιν διαφόρων μικτῶν δραμάτων, ἐκ τοῦ εἶδους ἐκείνου, ἅτινα οἱ Γάλλοι ἀποκαλοῦσι Vaudeville, καὶ τῶν ὁποίων ἀκολούθως ἀπέβη ὁ ἀναμορφωτής.

Αἱ πρῶται τοῦ Σκρήβ ἀπόπειραι δὲν ἀνταπεκρίθησαν εἰς τὰς προσδοκίας του, καὶ ἀπὸ τοῦ πρώτου αὐτοῦ ποιήματος Οἱ Δερβίσσαι μέχρι τοῦ Ἡ ἄρκτος καὶ ὁ Πασσᾶς, μιᾶς ἐκ τῶν πλέον εὐφυῶν γελωτοποιῶν, ἅτινα πάντα συνέθεσε τῇ συνεργασίᾳ διαφόρων φίλων του καὶ ἔπαιζον ἀνωμόως πάντοτε, οὐδὲν σχεδὸν ἔτυχε πλήρους ἐπιδοκιμασίας.

Ἡ φήμη τοῦ κ. Σκρήβ ἤρξατο μετὰ τοῦ νεοδημήτου θεάτρου τοῦ Δραματικοῦ Γυμνασίου, ὅπερ ὑπῆρξεν ἰδίως ἡ κονίστρα του. Ἐκεῖ παρέστησεν ὡς πρῶτον δοκίμιον ἐν τῶν κωμικωτέρων ποιημάτων του, πλήρες εὐτραπείας καὶ γονιμότητος πνεύματος, τὸν Νέον Πορσονιάκ, ἣτις καὶ ἐχρησίμειυσεν ὡς εἰκὼν τῶν νέων ἡθῶν, καὶ τῆς ὁποίας τὴν λεπτότητα καὶ τὴν εὐπρεπῆ ἐλευθερίαν οὐδεὶς Συγγραφεὺς ὑπερέβη. Ἐλαττώματά τινα μιγνύονται ἀναμφιβόλως εἰς τὴν πρώτην ταύτην ἐπιτήδευσιν του. Συχνάκις εἶνε ἀφελής· οἱ χαρακτῆρες αὐτοῦ, ἐκ τοῦ προχείρου ἐπινοηθέντες, εἰσὶ φυσικοὶ μὲν ἀλλ' ἐπιπολαίως ἐξεικονισμένοι, τὰ δὲ ποιήματά του εἰσὶ μᾶλλον σκιαγραφίαι ἢ ἄλλο τι· βλέπει τις ὅτι χεῖρ ἐπιτηδεῖα παίξει μεταξὺ τῶν δυσκολιῶν καὶ τὰς ὑποτάσσει. Ἐχει ἀγγίνοιαν εἰς τὰς περιγραφὰς, ἀλλὰ δεῖται ἀλληλουχίας διαρκοῦς· βαθεῖα δὲ ἔννοια οὐδαμῶς διακρίνεται ἐν τοῖς ἔργοις του.

Βραδύτερον ὁ Κ. Σκρήβ ἔγραψε μὲ πλειοτέραν ἐπιτυχίαν, καὶ ἡ δραματικὴ αὐτοῦ διάθεσις βαθμηδὸν ἐπέφερον ἀποτελέσματα ἰσχυρότερα· ἔκτοτε δὲ σχεδὸν καθημερινῶς ἐχειροκροτεῖτο ἀνὰ ἐν προῖόν τῆς εὐφυΐας του. Ἡ φιλοκαλία, ἡ γονιμότης τοῦ πνεύματος, ἡ διάταξις καὶ ἡ διάνοια εἰσὶ τὰ κυριώτερα προτερήματα τοῦ Συγγραφέως, δι' ὧν ἐπὶ τριακονταετίαν ὑπηρετήσῃ τὴν λυρικὴν σκηνήν.

Πρέπει νὰ εἴπωμεν περὶ τοῦ κ. Σκρήβ ὅτι δὲν ὑπῆρξε μόνον ἐπιτήδειος κωμωδός καὶ δεινός

ποιητής, ἀλλὰ ἀνὴρ ἀγγίνοιος, καὶ ὅτι κατῶρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ εἰς τὰ γράμματα ὅ,τι ἄλλοι ματαιῶς πολλὰκις ἐπέζητησαν καὶ σπανίως ἐπέτυχον τὸν πλοῦτον μετὰ τῆς δημοτικότητος. Ἐνῶ δὲ τὸ κοινὸν ἐχειροκροτεῖ μὲ ἀνένδοτον ἐνθουσιασμὸν τὸν ἀκάματον Συγγραφεὰ, τὰ καλῆ-τερα τῶν Παρισίων θεάτρα ἐζήτουν μετὰ προθυμίας τὰ προϊόντα τοῦ καλάμου του, ἅτινα ἦσαν ἄφθονα ὡς ἡ ἀνεξάντλητος εὐφυΐα του. Ἡ-θελεν εἶσθαι αὐτόγραφο ματαιοπονία νὰ ἀποπειραθῶμεν τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν δραματικῶν ἔργων τοῦ εὐφυιοῦς τούτου ποιητοῦ, ἅτινα ὑπερ-

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΣΚΡΗΒ.

βαίνουσι τὰ 350. Ἐκτὸς δὲ τούτων, εἰς ἃ ὀφείλει κατὰ μέγα μέρος τὴν δόξαν του, συνέγραψε καὶ ἀρκετὰ μυθιστορήματα, ἐν αἷς· ἐξέγουσιν ὁ Κάρολος Βρόσκης καὶ ὁ Πικουίλος Ἀλίαγας.

Ὁ κ. Σκρήβ συγκατελέχθη εἰς τὴν Γαλλικὴν

Ἀκαδημίαν τὴν 28 Ἰανουαρίου 1836. Ἐνομφεύθη δὲ εἰς ἡλικίαν 58 ἐτῶν, ἥδη ἐκτομμυριούχος καὶ κεκτημένος λαμπρὰς ἐπαύλεις. Προσχειρίσθη ἐπίσης Ἱππότης τοῦ τάγματος τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς, καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἐχαρμάτισε μέλος τῆς Δημοκρατίας τῶν Παρισίων. Ἀπέθανε δὲ

συνέλαβε τὴν ἰδέαν τοῦ νὰ μεταβῆ εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ νὰ πράξῃ ὑπὲρ τοῦ προσφιλοῦς αὐτῷ ἔθνους τούτου πᾶν οὐτινος ἢ Νεαπολις ἐφάνη ἀναξία.

Καὶ μέχρι τότε ὁ Βύρων εἰς ἄτομα μόνον ἦτο ἀφοσιωμένος, νῦν ὅμως ἡ ἀφοσίωσις αὐτοῦ ἀπέβλεπεν ὀλοκλήρον ἔθνος.

Κατ' ἀπρίλιον τοῦ 1823 συνῆψε σχέσεις μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ κομητάτου, καὶ περὶ τὰ τέλη τοῦ ἰουλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐγκατέλειψε τὴν Ἰταλίαν.

Ἡ φήμη αὐτοῦ διεδόθη οὐ μόνον καθ' ἅπασαν τὴν Γαλλίαν, οὐ μόνον καθ' ἅπασαν τὴν Γερμανίαν, ἀλλὰ καὶ καθ' ἅπασαν τὴν Ἀγγλίαν.

Τὸ ἐπόμενον δὲ γεγονός ἀρκούντως χαρακτηρίζει τὴν περὶ τοῦ ἀτόμου τοῦ Βύρωνος ἐν Ἀγγλίᾳ φήμην:

Ἐν Σκωτία ἠγέρθη ἀνταρσία ἀκριβῶς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ὅπου εὐρίσκοντο τὰ κτήματα τῆς μητρὸς τοῦ ποιητοῦ· οἱ ἀντάρται ἐμελλον νὰ διέλθωσι τὰς ἰδιοκτησίας τῆς Λαίδης Βύρων πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ αὐτῆς.

Συνεφώνησαν δὲ ὅπως διέλθωσι μετὰ μεγίστης προσοχῆς διὰ τῶν ὀρίων τῶν ἰδιοκτησιῶν τούτων ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου οὕτως ὥστε οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην νὰ προξενήσωσι ζημίαν.

Ἡ προφύλαξις αὕτη ἦτο ὅπως ἀντίθετος εἰς τὴν διαγωγὴν αὐτῶν ἀπέναντι ἐτέρων γειτνιαζουσῶν ἰδιοκτησιῶν ἃς εἶχον ἐξ ὀλοκλήρου καταστρέψει.

Πολλάκις ὁ Βύρων μεθ' ὑπερηφανείας ἀνέφερε τὴν πράξιν ταύτην.

Ἴδου, ἔλεγε, πῶς ἰκανοποιοῦμαι ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν μου.

Πρὶν ἢ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ἰταλίαν, ἔγραψεν ἐπὶ τοῦ περιθωρίου βιβλίου, ὅπερ ἐδανείσθη παρὰ τινος φίλου καὶ ἐπιστρέφων εἶτα αὐτῷ τοῦτο, τὰ ἐξῆς: « ἐὰν ἦναι ἀληθῆ πάντα ὅσα λέγουσι περὶ ἐμοῦ, δὲν εἶμαι ἄξιος ὅπως ἐπανίδω πλέον τὴν Ἀγγλίαν, ἐὰν δὲ τούναντίον, ψευδῆ, ἢ Ἀγγλία δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ μὲ ἐπανίδῃ. » Ἄλλως δὲ αἱ προαισθήσεις αὗται ἔλεγον αὐτῷ ὅτι διὰ παντὸς ἐγκατέλειψε τὴν Ἀγγλίαν. Ἡ δὲ Λαίδη Βλέισγκτων διηγήθη εἰς ἐμὲ τὸν ἴδιον ὅτι ὁ Βύρων ἐπι-

σκεφθεὶς αὐτὴν τὴν προτεραιάν τῆς ἐκ Γενοῦης ἀναχωρήσεως αὐτοῦ εἶπεν αὐτῇ: σήμερον εἴμεθα ὁμοῦ ἀλλ' αὐριον θέλομεν ἀποχωρισθῆ, τίς δὲ σὺ δε διὰ πόσον καιρὸν; ὅσον δι' ἐμὲ ἔχω κἄτι τι ἐνταῦθα (καὶ ἔθεσε τὴν χεῖραν ἐπὶ τῆς καρδίας του) ὅπερ μοι λέγει ὅτι διὰ τελευταίην φορὰν βλεπόμεθα ἀναχωρῶ διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ δὲν ἢ ἐπανεέλθω πλέον!

Περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκεμβρίου ὁ Βύρων ἀπεβιβάσθη εἰς Πελοπόννησον, μετ' ὀλίγας δ' ἡμέρας, καίτοι τοῦ Τουρκικοῦ στόλου πολιορκῶντος τὸ Μεσολόγγιον, ἠδυνήθη νὰ εἰσχωρήσῃ ἐν τῇ πόλει ἐν μέσῳ τῶν φωνῶν καὶ τῶν ἐνθουσιωδῶν ζητωκραυγῶν τοῦ λαοῦ, ὀδηγῶντος αὐτὸν ἐν θριάμβῳ εἰς τὴν προητοιμασμένην δι' αὐτὸν κατοικίαν.

Ἄμ' ὡς ὁ Βύρων ἀφίχθη ἐνταῦθα, οὐδὲν ἄλλο ἐσκέπτετο, οὐδὲν ἄλλο ἐπόθει ἢ νὰ ἴδῃ θριαμβεύουσαν τὴν ἰδέαν εἰς τὴν ἀφωτιώθη καὶ νὰ ἀποθάνῃ ἀμυνόμενος νέας Θερμοπύλας.

Δυστυχῶς ὅμως ἡ ἐπιθυμία του αὕτη δὲν ἐπληρώθη.

Τὴν 15 φεβρουαρίου 1824, κατελήφθη ὑπὸ σφοδροῦ πυρετοῦ ὅστις τὸν ἔκαμε νὰ ὑποφέρῃ πολὺ, μεγάλως ἐξασθενήσας αὐτόν.

Ἐν τούτοις εὐθὺς μετὰ τὴν ἀνάρρωσιν ἐπανέλαβε τὰς ἐφίππους αὐτοῦ περιοδείας, αἵτινες ἦσαν αἱ μεγαλειότεραι αὐτοῦ τέρψεις καθ' ἑκάστην.

Τὴν 9 ἀπριλίου ἐπέστρεψεν εἰς τὴν κατοικίαν αὐτοῦ ἐκ τοῦ περιπάτου καταβεβρεγμένος ὑπὸ τοῦ ὕδρωτος. Κατὰ δὲ τὴν ἐπιστροφὴν του καίτοι ὀλοτελῶς ἤλλαξεν ἐνδύματα, ἤσθάνθη ἐν τούτοις ἑαυτὸν ἀδιαθετοῦντα.

Καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἠσθάνετο ἐλαφρὸν τινα πυρετόν. Ἐπὶ ὀλίγας στιγμὰς ἐκοιμήθη ἡσύχως ἀλλ' ὅμως ἀπὸ τὰς 10 μέχρι τῶν 11 ὥρῶν τῆς πρωίας παρεπονείτο ὅτι ἔπασχεν ὑπὸ σφοδρᾶς κεφαλαλγίας καὶ ὑπὸ πόνων εἰς τοὺς βραχίονας καὶ εἰς τὴν κνήμην.

Μετὰ μεσημβρίαν ὁ Βύρων ἐξῆλθε πάλιν εἰς περίπατον ἐφιππος· ὁ δὲ γηραιὸς αὐτοῦ ὑπρέτης Φλέτσχερ, ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ὁποῦ ἀρρῶμεθα τὰς τελευταίας ταύτας λεπτομερείας ἀνέμενεν αὐτὸν ἀνυπομόνως καὶ μετ' ἀνησυχίας.

— Πῶς ἔχετε λοιπὸν, Μιλόρδε; ἠρώτησε τὸν Βύρωνα ἐπιστρέψαντα.

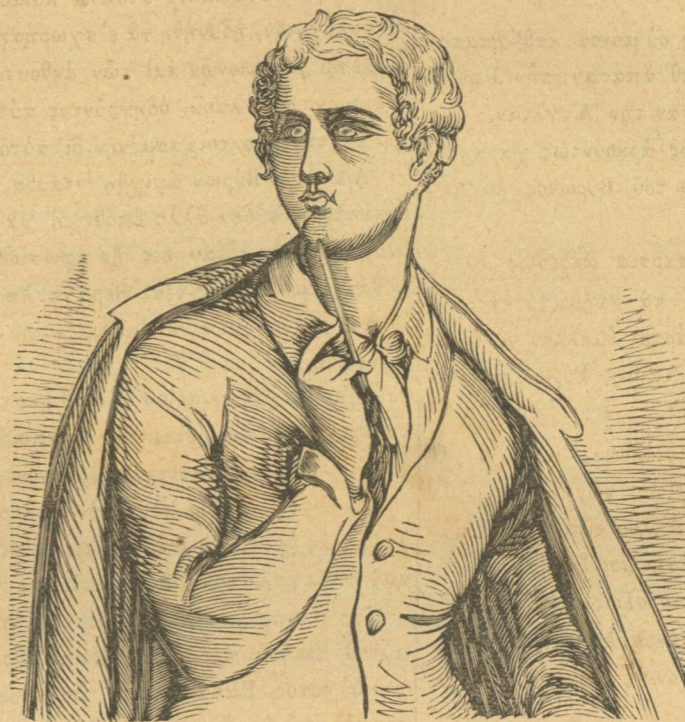
— Τὸ ἐφίππιον δὲν ἦτο τόσον ξηρὸν, ἀπήντησεν ὁ Βύρων, φοβοῦμαι δὲ μήπως ἡ ὑγρασία αὕτη μὲ προξενήσῃ βλάβην.

Πράγματι, τὴν ἐπιούσαν ἡ ἀσθένειά του ἐδεινώθη ἐτι μᾶλλον, καθ' ἅπασαν δὲ τὴν νύκτα ὁ Βύρων κατείχετο ὑπὸ σφοδροῦ πυρετοῦ, καὶ ἐφαίνετο λίαν καταβεβλημένος.

Ἄμ' ὡς ὁ Φλέτσχερ προητοίμασεν αὐτῷ ὀλίγον μαραντάμυλον, ἐξ οὗ ἔλαβε δύο ἢ τρία κοχλιάρια. Ἀκολούθως ἐπέστρεψε τὸ ποτὸν εἰς τὸν γηραιὸν ὑπρέτην λέγων: εἶναι ἐξαιρετὸν ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ πῶ πλειότερον.

(ἔπεται τὸ τέλος).

Δημ. Καλογέρης.

Ο ΒΥΡΩΝ.

ΠΕΡΙ ΣΙΝΩΝ

Γνωστὸν τοῖς πᾶσιν ὅτι ἡ Ἀσία ὑπῆρξεν ἡ πρώτη κατοικία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἐν αὐτῇ ἀνεπτύχθησαν τὰ πρῶτα σπέρματα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν τεχνῶν, ἐν αὐτῇ ἐμορφώθησαν αἱ πρῶται κοινωνίαι· καὶ ἐξ αὐτῆς οἱ πρῶτοι λαοὶ φαίνεται, ὅτι τὸ πρῶτον μετηγάστεισαν καὶ διεσπάρησαν εἰς τε τὴν Εὐρώπην καὶ τὰς λοιπὰς Ἠπείρους. Ἐν συντόμῳ τὴν Ἀσίαν δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ὡς τὴν κοιτίδα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ὡς τὴν πρῶτην κατοικίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γέ-

νους. Ἐκ τῶν ἀρχαίων λαῶν τῆς Ἀσίας, σημαντικώτατος εἶναι τῆς Σινικῆς, οὐ μόνον διὰ τὸν πολιτισμὸν τὸν ὁποῖον πρωίμως ἀνέπτυξεν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀρχαιότητά του. Αἱ παραδόσεις τῶν Σινῶν ἀναβαίνουνσι μέχρι τοῦ 3082 π. Χ. ἀλλ' εἶναι μυθῶδεις καὶ σκοτειναί· αἱ δ' ἀληθεῖς περὶ αὐτῶν γνώσεις ἄρχονται ἀπὸ τοῦ 782 π. Χ. Οἱ Σῖναι δὲν ἦσαν οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς Σινικῆς ἀλλ' εἰς ἀρχαιοτάτην ἐποχὴν ἐξῶθεν ἔλθόντες ὑπέταξαν τοὺς ἀρχαίους αὐτῆς κατοίκους. Οἱ Σῖναι θεωροῦσιν ὡς θεμελιωτὰς τοῦ πολιτισμοῦ των, καὶ νομοθέτας των, δύο βασιλεῖς, τὸν

Φουχίν, ὅστις ἐβασίλευσε περὶ τὸ 3,000 π. Χ. καὶ τὸν Ἰαὼ, ὅστις ἐβασίλευσε περὶ τὸ 2350 π. Χ. Οἱ Σῖναι διαιροῦνται εἰς δύο τάξεις εἰς τὴν τῶν σοφῶν, ὅτινες ὀνομάζονται Μανδαρίνοι, καὶ εἰς τὴν τῶν πτωχῶν ἢ κοινῶν. Καὶ οἱ μὲν Μανδαρίνοι (οἵτινες ὀνομάσθησαν οὕτως ὑπὸ τῶν Πορτογάλων, ὅτινες ἐβλέπον αὐτούς πάντοτε προστάσσοντας, διότι εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτῶν mandare σημαίνει προστάσσειν) θεωροῦνται ὡς λόγιοι καὶ σοφοί, καὶ συγκροτοῦσι τὰ συμβούλια τοῦ κράτους, τὰ ὁποῖα προεδρεύονται ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἐκδίδουσι νόμους καὶ ἀποφασίζουσιν ἀμετακλήτως περὶ ὅλων τῶν ὑποθέσεων τοῦ κράτους. Οἱ δὲ πτωχοὶ θεωροῦνται ὡς ἀπλοῦς λαὸς καὶ διὰ τοῦτο δὲν τοῖς ἐπιτρέπεται οὐδ' ἡ ἐλαχίστη καινοτομία· τοιοῦτοτρόπως ὁ πτωχὸς καὶ ἂν πλουτίσῃ δὲν ἔχει τὴν ἄδειαν νὰ ζήσῃ καθὼς ζῆ ὁ σοφὸς πλούσιος, οὐδὲ νὰ κτίσῃ οἶκον μεγαλοπρεπῆ. Παρὰ τοῖς Σίναις ἡ γεωργία τιμᾶται πολὺ, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ αὐτῶν, ὅστις καλεῖται αὐτοκράτωρ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ γῆς καὶ θεωρεῖται ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ οὐρανοῦ, ἐρχεται κατ' ἔτος εἰς προσδωρισμένον μέρος τοῦ κράτους, ὅπου συναθροίζονται ἐξ ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν οἱ κάλλιστοι γεωργοί. Ἐκεῖ λαμβάνει ὁ αὐτοκράτωρ εἰς χειρὰς του τὸ ἄροτρον, ζεύγνυσιν τοὺς βοῦς καὶ ἄρχεται καλλιεργῶν ἀκολούθως, ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὸ λαμβάνουσιν ἐναλλάξ οἱ κάλλιστοι τῶν γεωργῶν καὶ ἐξακολουθοῦσιν ἀροτριοῦντες οὕτω μέχρι τῆς ἑσπέρας ὅτε λήγει ἡ ἑορτή· οὕτω λοιπὸν ἐγκαινιάζονται αἱ γεωργικαὶ τέχναι ἐν τῇ Σινικῇ. Οἱ Σῖναι ἀνεκάλυψαν πρῶτοι τὴν πυρίτιδα καὶ τὴν τυπογραφίαν ἐν ἔτει 900 μ. Χ. δὲν ἠδυνήθησαν ὁμῶς νὰ ἀναπτύξωσιν τὴν τυπογραφικὴν τέχνην καθὼς οἱ Εὐρωπαῖοι, διότι μὴ ἔχοντες κινητοὺς χαρακτῆρας, ἐνεχάρασσαν ἐπὶ ξύλου τὰς τυπογραφικὰς σελίδας. Οἱ Σῖναι διατείνονται, ὅτι πρῶτοι ἔκαμον χρῆσιν τῆς πιξίδος διὰ τῆς ὁποίας ὀδηγοῦνται τὰ πλοῖα ἀσφαλῶς εἰς τὸν πρὸς ὄν ὄρον των. Οἱ Σῖναι δὲν ἐπέτρεπον μέχρι τινὸς τὴν εἴσοδον ξένων ἐντὸς τοῦ κράτους των, οὔτε ἐκ τοῦ μέρους τῆς ξηρᾶς οὔτε ἐκ τοῦ μέρους τῆς θαλάσσης· ἐπὶ τέλους ὁμῶς τοὺς ἠνάγκασαν οἱ Εὐρωπαῖοι, νὰ ἀνοίξωσιν

τοὺς λιμένας των εἰς τὰ εὐρωπαϊκὰ πλοῖα καὶ εἰς τὸ εὐρωπαϊκὸν ἐμπόριον. Οἱ Σῖναι ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων ἐγνώριζον τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπεξεργασίαν τῆς μετάξης, τὴν ὁποῖαν οἱ Εὐρωπαῖοι ἐγνώρισαν μόλις περὶ τὸ 600 μ. Χ. διότι τὸ πάλαι μόνον μεταξωτὰ ὑφάσματα ἤρχοντο ἐκ τῆς Σινικῆς, καθότι ἐφυλάττοντο μετὰ μεγάλης προσοχῆς τὰ σύνορα τοῦ βασιλείου ὑπὸ στρατιωτῶν, οἵτινες εἶχον καθήκον νὰ ἐξετάζωσι τοὺς ἐξερχομένους ξένους, καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς βασιλεῖς, ὅπως μὴ λάβωσι φεύγοντες μεταξόσπορον· μόλις δὲ περὶ τὸ 560 μ. Χ. δύο ἱερεῖς φεύγοντες ἐκ Βουχάρας καὶ κρύψαντες ἐντὸς τῶν ράβδων των μεταξόσπορον τὸν ἔφερον εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς τὸν βασιλέα Ἰουστινιανόν. Οἱ Σῖναι εἰς ἀρχαιοτάτην ἐποχὴν θέλοντες νὰ προφυλαχθῶσιν ἀπὸ τὰς εἰσβολὰς τῶν Ταρτάρων, ἔκτισαν τὸ μέγα Σινικὸν τεῖχος, τοῦ ὁποίου τὸ μήκος εἶναι 450 λευγῶν καὶ τὸ ὕψος 8 μέτρων. Οἱ Σῖναι ἀνατρέφουσι τὰ τέκνα των λίαν διαφόρως ἡμῶν, διότι ἡ ἀνατροφή αὐτῶν δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ καταστήσῃ τὴν νέαν γενεάν ἐπιτηδείαν εἰς τὴν αὐξήσιν τῶν προὑπαρχουσῶν γνώσεων, ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν ἀκριβῆ τήρησιν αὐτῶν. Μέγα δὲ ἐμπόδιον εἰς τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν παρέχει ἡ Σινικὴ γραφὴ, διότι εἰς τὴν γλῶσσαν ταύτην, πᾶσα λέξις ἔχει ἰδιαιτέρον σημεῖον. Τὸ πολίτευμα τῆς Σινικῆς, εἶναι μοναρχία ἀπόλυτος, περιοριζομένη ὑπὸ συμβουλίου· ὁ δὲ αὐτοκράτωρ θεωρεῖται ὡς ὁ ἀνώτατος ἄρχων καὶ ὀφείλεται ἀπεριόριστος ὑποταγῆ εἰς αὐτόν· ἀλλ' ἡ ἐξουσία αὕτη κατὰ τὸ φαινόμενον μόνον εἶναι ἀπόλυτος, διότι ρυθμίζεται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων θεσμῶν καὶ ἐθίμων, τοὺς ὁποίους ὀφείλουσι νὰ τηρῶσιν ἀπαραθιάστως. Θρησκεία τῶν Σινῶν εἶναι ἡ τοῦ Κομφυκίου, ὅστις ἦτο ἀνὴρ σοφὸς ζήσας περὶ τὸ 500 π. Χ. ἠτις συνίσταται ἐκ σειρᾶς ἠθικῶν παραγγελμάτων· ἀλλὰ τὴν θρησκείαν ταύτην πρεσβεύουσι μόνον ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ Μανδαρίνοι, ὁ δὲ λαὸς τὸν Βουδισμόν. Ἡδὲ ὁμῶς μεγάλαι καταβάλλονται προσπάθειαι ὑπὸ τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν, ὅπως διαδώσωσιν αὐτοῖς τὸν Χριστιανισμόν καὶ ἐλευθερώσωσιν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν δεσμῶν τοῦ παχυλοῦ σκότους

τῆς δεισιδαιμονίας καὶ τῆς ἀμαθείας εἰς τὴν εὐρίσκονται τὰ ἔθνη ταῦτα ἅτινα δὲν ἐφωτίσθησαν εἰσέτι ὑπὸ τοῦ λαμπροῦ φωτός τῆς ἀληθείας τοῦ καλῶς ἐννοουμένου Χριστιανισμοῦ.

Ζέφυρος Σταυριδῆς.

ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΑ.

ΤΟ ΠΑΝΘΕΟΝ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΩΝ

ΑΔΕΦΩΝ ΚΑΛΦΟΠΟΥΛΩΝ

Ἀριθ. 394 Μεγάλη ὁδὸς τοῦ Πέρα Ἀριθ. 394.

Ἄν ἡ Κωνσταντινούπολις εἶναι ἡ καρδία τῆς Τουρκίας, τὸ Πέρα εἶναι ἡ καρδία τῆς Κ]πόλεως. Ὁ θέλων δὲ νὰ κρίνῃ περὶ τῆς καταστάσεως τῆς πρωτεύουσῆς τῆς ὀθωμανικῆς αυτοκρατορίας θὰ παρεδίδοτο εἰς οἰκτρὰν πλάνην ἂν ἐζήτηι νὰ σχηματίσῃ ἀκριβῆ περὶ Κ]πόλεως ἰδέαν ἐκ τῶν ἀπόψεων τοῦ μικροῦ ἐκείνου προαστείου, τοῦ τσοῦτας ὑποστάντος καὶ ὑφισταμένου δοκιμασίας πλὴν πάντοτε ζωηροῦ, πάντοτε θαλεροῦ καὶ τὴν γοητευτικώτερον ἀείποτε παριστῶντος εἰκόνα, τοῦ «Petit Paris», ὡς ἐνασμενίζονται νὰ τὸ ἀποκαλοῦν φανατικοὶ τινες αὐτοῦ θαυμασταί, τοῦ εἰς πάντας τέλους προσφιλοῦς ΠΕΡΑ. Τὸ Σταμποῦλ εἰς ἐντελῆ ἐστὶ παραδεδομένον ἀδράνειαν συνεπειὰ τῆς ἀπελπιστικῆς τοῦ ἐμπορίου στασιμότητος· ὁ Γαλατᾶς ἔλαβε δόσιν χλωροφορμίου οὕτως ἰσχυρὰν ὥστε ὑπ' εὐτελοῦς κατελήφθη ἀναισθησίας καὶ ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῆς ὀπίας ἐπὶ πολὺ εἰσέτι καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα θὰ διατελῆ ἐνόσφ ἐννοοῦν νὰ κρατοῦν ὑπὸ τοὺς ῥώθωνας αὐτοῦ τὸ τρομερὸν ναρκωτικὸν ὄπιο—πρὸς ἀποφυγὴν παρεξηγήσεως—λέγομεν ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν εἰμῆ ἢ ἀκίνησις τῶν χρωματῶν. Τὰ πρόστατα ὑφίστανται τὴν ὀδυνηρὰν ἐπίδρασιν τῶν δύο τούτων ἐργατικῶν τῆς Κ]πόλεως κέντρων, πάσχουσι δὲ ταῦτα κυριολεκτικῶς ἀπὸ ἀναιμίας, διότι τὸ Σταμποῦλ καὶ ὁ Γαλατᾶς εἰσὶν αἱ μεγάλαι ἐκεῖναι πνευμονικαί

ἀρτηριαὶ ἀφ' ὧν καὶ μόνον ἀνομένουσι νὰ μεταγγισθῇ αὐτοῖς τὸ αἷμα ἐξ οὗ θὰ ἀναλάβῃ ζωὴν.

Πλὴν τὸ ΠΕΡΑ... Ἐν τῇ ὄψει αὐτοῦ οὐδὲν δύναται νὰ ἀνακαλύψῃ τις ἴχνος οὔτε τῆς χλωρορετικῆς ὑπάρξεως τοῦ Σταμποῦλ, οὔτε τῆς μαρμασματικῆς καὶ σχεδὸν φθισιώσεως ὑπάρξεως τοῦ Γαλατᾶ. Τούναντίον βλέπετε πάντοτε τὰς παρειὰς αὐτοῦ—αἵτινες οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν εἰμῆ ἢ Μεγάλη αὐτοῦ ὁδὸς—ροδόχρους· τὴν ὄψιν αὐτοῦ ἀνθράκν καὶ τὰ πάντα ἐν γένει δεικνύουσιν ὅτι ἂν τὰ λοιπὰ τῆς πρωτεύουσῆς προάστεια πάσχουσιν ἀπὸ φρικτὴν ἀναιμίαν, τὸ Πέρα πάσχει ἐξ ἑτέρας ἀσθενείας ἐξ ἧς πᾶς τις εὐχεται νὰ πάσχη ἐκ πλῆθῶρα ἀίματος.

Ὁ σφιγμὸς δὲ ὃν ἐξετάζων τις δύναται νὰ πεισθῇ περὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἐντάσεως τῆς μεγάλης ταύτης ἐν Πέρα κινήσεως εἰς τὰ ἐν τῇ μεγάλῃ αὐτοῦ ὀδῷ μεγάλα ἐκεῖνα τῶν ἐμπορευμάτων τοῦ συρμοῦ καταστήματα, ἅτινα εἰς ἕξ ὧν πολὺ ἐδοκίμασαν τὰς συνεπειὰς τῆς μαρμασματικῆς ταύτης περιόδου ἣν διερχόμεθα. Ἄρκει νὰ ἀνέλθῃ τις εἰς Πέρα νὰ ἴδῃ τὴν θαυμασίαν ταύτην ζωηρότητα ἣτις ἀπὸ πρωίας μέχρις ἑσπέρας ἐπικρατεῖ ἐν τοῖς καταστήμασι τούτοις καὶ ἀμέσως—ὀσοδήποτε μεγάλη καὶ ἂν ᾖ ἡ δόσις τῆς ἀπαισιοδοξίας του—θὰ ὁμολογήσῃ ὅτι οἱ φανταζόμενοι πενίαν, μαρμασμόν, ἀκίνησις ὡς ἐπικρατοῦσαν ἐν Κωνσταντινουπόλει οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν εἰμῆ ἀξιολύπητοί τινες μανιακοὶ ἐκ τῆς ἰδίας αὐτῶν καταστάσεως καὶ τὴν τῶν ἄλλων κρίνοντες.

Οἱ καταστηματαρχαὶ λοιπὸν οὗτοι οὐδόλως παρουσιάζουσι τὴν αὐτὴν θλιβερὰν κατάστασιν, ὁποῖαν ἕτεροι, καταγινομένοι ἐπ' ἄλλου εἴδους ὄψιν· τούναντίον μάλιστα εὐρέθησάν τινες ἐξ αὐτῶν οἵτινες διὰ συνετῆς καὶ λελογισμένης ἐνεργείας κατώρθωσαν ἐν τῇ κρίσιμῃ ταύτῃ ἣν διερχόμεθα ἐποχῇ νὰ διατηρήσωσιν ἀπρόσβλητον τὸ ἐμπορικὸν γόητρον· διὰ δὲ τῆς εὐθείας καὶ ἀκριβοῦς μετὰ τῶν εὐρωπαϊῶν ἐργοστασιαρχῶν συναλλαγῆς ἠδυνήθησαν νὰ κερδήσωσιν τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἀπεριόριστον τῶν τελευταίων τούτων ὑπόληψιν.

Μεταξὺ δὲ τῶν ἀξιοτίμων τούτων τοῦ Πέρα καταστηματαρχῶν λίαν διαπρεπῆ ἀναντιρρήτως

κατέχουσι θέσιν οί αξιέπαινοι ἐκεῖνοι· νέοι οἵτινες ἐργασθέντες μετὰ ἐξαιρετικῆς φιλοπονίας καὶ — τοῦθ' ὅπερ τὸ κυριώτερον — οὐδέποτε θελήσαντες διὰ πλαστῶν ἐκκαθάρσεων καὶ κερδοσκοπικῶν τεχνασμάτων — ὧν μετὰ πολλῆς τῆς δεινότητος ποιῶνται ἐπ' ἐσχάτων χρῆσιν ἕτεροι συνάδελφοί των — νὰ ἐξαπατήσωσι τὸ δημόσιον, πλὴν τούναντίον τιμίως πάντοτε πρὸς αὐτὸ προσενεχθέντες, ἠδυνήθησαν νὰ κερδίσωσι τὴν ὑπόληψιν καὶ εἰλικρινῆ τοῦ τελευταίου τούτου ἐκτίμησιν· οἱ ἀξιόλογοι δὲ οὗτοι καταστηματαρχαὶ εἰσὶν οἱ κ. κ. ΑΔΕΛΦΟΙ ΚΑΛΦΟΠΟΥΛΟΙ.

Ἄν ἀνέθετον ἡμῖν ὅπως συντάξωμεν πρακτικόν τινα ὁδηγὸν περὶ τῶν τρόπων τοῦ συμπεριφέρεσθαι τῶν καταστηματαρχῶν ἀπέναντι τῶν πελατῶν αὐτῶν, ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ πρακτικοῦ τούτου ἐγχειριδίου διὰ μεγάλων γραμμῶν ἠθέλομεν γράψαι τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις ἃς ὁμῶς ἠθέλομεν συστήσει εἰς ἅπαντας τοὺς καταστηματαρχὰς ὅπως ἔχουσι πάντοτε ὑπ' ὄψιν καὶ εἰ δυνατόν τὸ ἐσπέρας κατακλινόμενοι καὶ τὴν πρωΐαν ἐγειρόμενοι ἐπαναλαμβάνουσι τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν: «Ἔσται εὐγενεῖς λίαν εὐγενεῖς μάλιστα, πρὸς πάντας· οὐδέποτε δὲ ἀγενεῖς καὶ πρὸς αὐτοὺς ἔτι τοὺς ἀγενεστέρους τῶν πελατῶν σας.» Τὴν πολῦτιμον ταύτην ἀρχὴν φαίνεται ὅτι ἐμελέτησαν λίαν ἐπισταμένως οἱ κύριοι ΑΔΕΛΦΟΙ ΚΑΛΦΟΠΟΥΛΟΙ· ἡμεῖς δὲ οὐδόλως διαστάζομεν νὰ εἴπωμεν ὅτι εἰς τὴν πιστὴν τῆς παραγγελίας ταύτης τήρησιν οἱ ἀξιότιμοι οὗτοι καταστηματαρχαὶ ὀφείλουσι κατὰ μέγα μέρος τὴν ἐμπορικὴν αὐτῶν προαγωγὴν καὶ τὴν ζωηρὰν συμπάθειαν ἃς παρὰ τῆ ἡμετέρα κοινωνία ἀπολαύουσιν.

Βεβαίως τὸ δημόσιόν μας δὲν ἀνέμενε σήμερον παρ' ἡμῶν ὅπως διαφωτισθῆ περὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐμπορευμάτων τοῦ καταστήματος τῶν Ἀδελφῶν Καλφοπούλων, καταστήματος ὅπερ ἐπὶ ὀλόκληρα ἤδη ἔτη τιμᾶ διὰ τῆς πλήρους ἐμπιστοσύνης του. Καταδικασθέντες οἱ φιλόπονοι οὗτοι καταστηματαρχαὶ ὅπως δ.άγωσιν ἐπὶ τινὰς μῆνας

ἐντὸς στενοτάτου καὶ οὐδόλως πρὸς τὴν πολυἀριθμον αὐτῶν πελατεῖαν ἀνταποκρινόμενου καταστήματος, καὶ τοῦτο συνεπεία ριζικῆς τοῦ ἀρχαίου αὐτῶν καταστήματος ἐπισκευῆς, ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος ἐγκατεστάθησαν τέλος καὶ· πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ, λαμπρῶς ἐπισκευασθὲν καὶ ἐν τῶν κομψοτέρων δυναμένου νὰ θεωρηθῆ τοῦ Πέρα καταστημάτων. Οἱ Ἄδελφοὶ Καλφοπούλοι ἔδωκαν εἰς τὸ ἀνακαινισθὲν αὐτῶν κατάστημα τὸν πολυτήμαντον τίτλον «ΤΟ ΠΑΝΘΕΟΝ»· ἰδιαιτέρας δὲ ὡς πάντοτε κατέβαλον προσπαθείας ὅπως ἐφοδιάσωσιν αὐτὸ διὰ τῶν νεωτέρων καὶ ἐκλεκτοτέρων τῶν παρισυνῶν ἐργοστασίων ἐμπορευμάτων· τὸ δὲ δημόσιόν μας ἐπέισθη πιστεῦσθαι μέχρι τοῦδε ὅτι ὁπότε εἰσέρχεται εἰς τὸ κατάστημα τῶν κυρίων Ἀδελφῶν Καλφοπούλων οὐδέποτε διατρέχει τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ ἴδῃ ἐν αὐτῷ ἐμπορεύματα ἐτέρας ἢ γαλλικῆς προελεύσεως· τὴν βεβαιότητα δὲ ταύτην δὲν δύναται νὰ διατηρῆ δυστυχῶς ὁπότε διέρχεται τὸ κατώφλιον ἐτέρων τοῦ Πέρα καταστημάτων.

Δίδοντες πέρας οὐχί εἰς τὴν σύστασιν ταύτην ὑπὲρ τῶν ἀξιότιμων τούτων καταστηματαρχῶν — διότι γνωρίζομεν ὅτι οἱ Ἄδελφοὶ Καλφοπούλοι ἐλαχίστην ἔχουσι τῶν συστάσεων τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» ἀνάγκην — ἀλλ' εἰς ἐπαίνους οὓς δικαίως καὶ ἐπαξίως ἀπευθύνομεν εἰς τὴν φιλοπονίαν, νοημοσύνην καὶ φυσικὴν τῶν ἀξιότιμων τούτων ἀδελφῶν εὐγένειαν, προσθέτομεν ὅτι αἰσθανόμεθα μερίστην εὐχαρίστησιν ὁπότε βλέπομεν προσδεύοντας καὶ ἀναπτύσσοντας τὸν κύκλον τῆς ἐργασίας των τιμίους καὶ φρονίμους νέους, πλὴν δὲν ἐννοοῦμεν νὰ ἀποκρύψωμεν — καὶ παρακαλοῦμεν τοὺς ἀλλοεῖνεις τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» ἀναγνώστας ὅπως μὴ θελήσωσι νὰ θεωρήσωσι τοῦτο ὡς φυλετικὸν φανατισμὸν — ὅτι ἡ εὐχαρίστησίς μας αὕτη εἶναι ζωηροτέρα ὁπότε οἱ κοινωνικῶς ἀναπτυσσόμενοι οὗτοι νέοι εἰσὶ καὶ . . . καλοὶ ὁμογενεῖς.

ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

(Συνέχ. καὶ τέλος, ἴδε τεῦχος ΙΖ'. ἀριθ. 542.)

Ὁ Χριστιανισμὸς ὕψωσε φωνὴν κατὰ τῆς ὑπαρχούσης ἐκθέσεως κοινωνίας, διερρῦθισε ταύ-

την διὰ τῆς συστάσεως νομίμου οἰκογενείας. Ἄνύψωσε τὴν γυναῖκα εἰς τὴν ἀληθῆ αὐτῆς θέσιν, ὑπέδειξε τὰ ἀμοιβαῖα καθήκοντα τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας, ἧς ἡγεμονίδα κατέστησε τὴν γυναῖκα. Ἄφου ὁμῶς ἐκόσμησεν αὐτὴν μετὰς ἀνεκτιμήτους ἀρετὰς, τῆς συζυγικῆς πίστεως, μητρικῆς φιλοστοργίας, φρονήσεως, σωφροσύνης, καρτεροψυχίας, πρὸ πάντων δὲ τοῦ ἱεροῦ

ΣΟΦΟΣ ΤΩΝ ΣΙΝΩΝ (ἴδε σελ. 557).

ἐκεῖνου θρησκευτικοῦ αἰσθήματος, ὅπερ ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δὲν ἐγκαταλείπει τὴν γυναῖκα καὶ εἰς τὴν σκληροτέραν τῆς τύχης καταγορὰν ἀπαρηγόρητον.

Ἴδου λοιπὸν ὁποῖα ἡ σωστικὴ ἐνέργεια τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐπὶ τῆς οἰκογενείας καὶ κοινωνίας διὰ τῆς ὑποδείξεως τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς τῆς γυναικός.

Ἄς κρίνωμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ἐταστικὸν βλέμμα καὶ ἐπὶ τῶν ἡμετέρων πραγμάτων, ἃς ἐξετάσωμεν τὸν τρόπον τῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς γυναικὸς προσδιορισμένης νὰ ἀναλάβῃ τοὺς ὅλας τῆς οἰκογενείας, ὡς καὶ τὰ ἀληθῆ αἴτια, δι' ἃ ἡ γυνὴ ἀδυνατεῖ, ἂν καὶ προωρισμένη νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν οἰκιακὴν εὐδαιμονίαν καὶ εἰς τὴν ἠθικοποίησιν τῆς κοινωνίας.

ὧν ἔργον ἐστὶν ὅπως ρίπτωσι τὰς ἀτιμίας καὶ τὸ ὄνειδος εἰς τοὺς κόλπους τιμίων οἰκογενειῶν, ἐπωφελοῦμενα λίαν ἀσυστόλως τῆς φυσικῆς ἀδυναμίας τοῦ ἀσθενεστέρου τῆς οἰκογενείας στοιχείου, τῆς γυναικός. . . . Ὁ Χριστιαν Ρενδόρφ ἦτο ὠραῖος νεανίας· κομψός, εὐγλωττος καὶ εὐφυής· περιπλέον δὲ ἐκέκτετο καὶ τίτλον κολακεύοντα τὴν φιλοδοξίαν καὶ αὐτῆς τῆς ἀρελεστεράς γυναικός· ἦτο κόμης. Ἐπῆλθε στιγμή, στιγμή ὀλεθρία, καθ' ἣν ἡ Μαργαρίτα ἐλησμόνησε τὸν Ἰωάννην, ἐλησμόνησε τὸ τέκνον τῆς — φεῦ! ἀμφοτέροι ἦσαν τόσον μακρὰν — καὶ παρεδόθη εἰς τὸν κόμητα. . . .

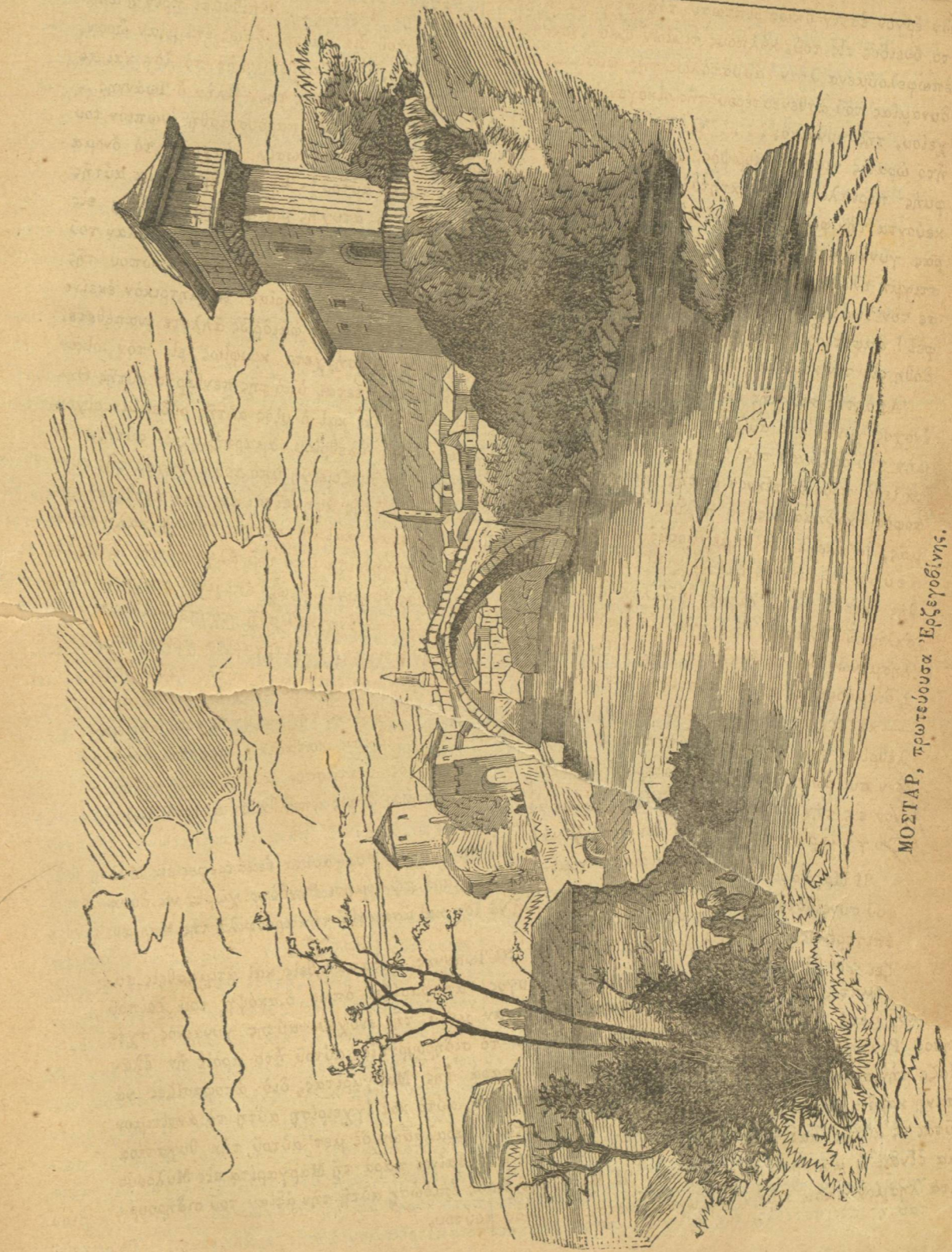
Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἡ Μαργαρίτα ἦτον ἔνοχος γυνή· ἦτο σύζυγος βεβηλώσασα τὴν τιμὴν τοῦ συζύγου τῆς· ἦτο μήτηρ καταπατήσασα τὰ ἱερά πρὸς τὸ τέκνον αὐτῆς καθήκοντα. . . . Ὁ σοφὸς ἀκαδημαϊκός, ὁ πολὺς Ἀλέξανδρος Δουμάς, θὰ ἔλεγε μετ' αἰμοχαροῦς σκληρότητος: φονεύσατέ τὴν· ὁ ἡμέτερος φίλος καὶ πολυμαθὴς ἱατρός, κ. I. Ζίφος, μᾶλλον ἐπιεικῆς τοῦ σκληροῦ Γαλάτου, θὰ ἔλεγε: μορφώσατέ τὴν· λησμονῶν ὅτι τὸ ἐγκλήμα προηγῆθη ἤδη καὶ ὅτι ἡ διαμόρφωσις καὶ ἡθικοποιήσις τῆς μοιχαλίδος — καὶ ἂν ἐπιτελεσθῆ — θὰ ἐπέλθῃ μετὰ τὴν ὀλεθρίαν καὶ ὀδυνῆν κατάπτωσιν. . . . Ἡμεῖς δὲν συμφωνοῦμεν μετ' ἀμφοτέρων· ὑπέικομεν μόνην τῆς καρδίας μας καὶ λέγομεν:

ὑπὸ τῶν τύψεων, γυναικὸς διατάσσει αὐτὴν διὰ σκληρᾶς ἀκτικότητος ὅπως ἀπέλθῃ ἐν ἀκαρεῖ τοῦ οἴκου του. . . .
 Ἡ δὲ ἀτυχῆς Μαργαρίτα ἐπιστρέφει εἰς Μυλρούζην παρὰ τῷ κόμητι Ρενδόρφ χωρὶς νὰ δυνῆθῃ νὰ ἴδῃ καὶ ἀσπασθῆ τὴν προσφιλῆ τῆς Μαρίαν.
 Ὁ Ἰωάννης, ὁ ἐξαπατηθεὶς καὶ ἀτιμασθεὶς σύζυγος, ἀποφασίζει ὅπως διακόψῃ τοῦ λοιποῦ τᾶσαν μετὰ τῆς ἐνόχου ταύτης γυναικὸς σχέσιν· τὸ σιδηρουργεῖον αὐτοῦ ἦτο προῖξ ἣν ἔλαβεν παρὰ τῆς Μαργαρίτας, διὸ ἀποφασίζει νὰ ἀποδοῦν αὐτὸ καὶ ἐγχειρίσῃ αὐτῇ τὸ ἀντίτιμον. Παραλαβὼν δὲ μετ' αὐτοῦ τὴν θυγατέρα ἀναβαίνει παρὰ τῆς Μαργαρίτας εἰς Μυλρούζην· ἐπιδώσῃ αὐτῇ τὴν ἀξίαν τοῦ σιδηρουργεῖου.

δὲν ἐλησμόνησεν ὅμως καὶ τὸ τέκνον τῆς, τὴν προσφιλῆ τῆς Μαρία. . . . Ἐπιθυμεῖ πρὶν ἢ ἀποχωρισθῆ αὐτοῦ διὰ παντός ὅπως ἐπὶ μίαν ὥραν, ἐπὶ ἓν λεπτόν, ἐπὶ μίαν στιγμήν τὸ ἴδῃ καὶ τὸ σφίγῃ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς. Πλὴν ὁ Ἰωάννης. . . Πῶς νὰ τολμήσῃ νὰ παρουσιασθῆ ἐνώπιόν του ἀφοῦ ἐβεβήλωσεν οὕτως αἰσχροῦς τὸ ὄνομα καὶ τὴν τιμὴν αὐτοῦ! Ἐν τῇ ἀμηχανίᾳ αὐτῆς ἀποφασίζει ἡ ἀτυχῆς μήτηρ ὅπως ἀπέλθῃ εἰς Μαριεμβέργην, εἰσέλθῃ λάθρα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ συζύγου τῆς καὶ ἀποθέσῃ ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς περιλημμένης αὐτῆς Μαρίας τὸ μητρικὸν ἐκείνο φίλημα, ὅπερ οὕτως αἰσχροῦς ἄλλοτε ἐναπέθετε.

Πλὴν ἐνῶ εἰσῆρχετο κρυφίως εἰς τὸν οἶκόν τῆς ἀνακαλύπτεται ὑπὸ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς Θερεσίας ἣτις ὡς καὶ ὁ υἱὸς αὐτῆς οὐδεμίαν εἶχον γνῶσιν τοῦ ὀλεθρίου ἀμαρτήματος αὐτῆς. Ἡ Μαργαρίτα πιεζομένη ὑπὸ τοῦ ἐλέγχου τῆς συνειδήσεως αὐτῆς ἀφηγεῖται εἰς τὴν πενθερὰν τῆς τὴν ἀτιμίαν καὶ τὸ αἰσχρὸν τῆς· ἡ καλὴ Θερεσία συγκινηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἄλγους τῆς ἀτυχῆς γυναικὸς συναινεῖ ὅπως ἐπὶ μίαν στιγμήν τῇ ἐπιτρέψῃ νὰ ἐνηγκαλισθῆ τὸ τέκνον τῆς· ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμήν ἡ Μαργαρίτα πρόκειται νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῆς ταύτην, εἰς τὸ μέσον ὁ Ἰωάννης, ὁ ἀτυχῆς σύζυγος, ρίπτεται ἐπὶ τῆς ἀτυχῆς γυναικὸς ἡκούσας τὴν ἀφῆριστάμενος ὅτι ἡ ἀτυχῆς γυναικὸς ἦτο αὐτοῦ τῆς συζύγου του, καὶ παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῆς ἐπέλθῃ εἰς τὸν οἶκόν του καὶ ζῶσα καταδικῆ πρὸ τῆς ἐνόχου γυναικὸς διατάσσει αὐτὴν διὰ σκληρᾶς ἀκτικότητος ὅπως ἀπέλθῃ ἐν ἀκαρεῖ τοῦ οἴκου του. . . .

Ἡ δὲ ἀτυχῆς Μαργαρίτα ἐπιστρέφει εἰς Μυλρούζην παρὰ τῷ κόμητι Ρενδόρφ χωρὶς νὰ δυνῆθῃ νὰ ἴδῃ καὶ ἀσπασθῆ τὴν προσφιλῆ τῆς Μαρίαν.
 Ὁ Ἰωάννης, ὁ ἐξαπατηθεὶς καὶ ἀτιμασθεὶς σύζυγος, ἀποφασίζει ὅπως διακόψῃ τοῦ λοιποῦ τᾶσαν μετὰ τῆς ἐνόχου ταύτης γυναικὸς σχέσιν· τὸ σιδηρουργεῖον αὐτοῦ ἦτο προῖξ ἣν ἔλαβεν παρὰ τῆς Μαργαρίτας, διὸ ἀποφασίζει νὰ ἀποδοῦν αὐτὸ καὶ ἐγχειρίσῃ αὐτῇ τὸ ἀντίτιμον. Παραλαβὼν δὲ μετ' αὐτοῦ τὴν θυγατέρα ἀναβαίνει παρὰ τῆς Μαργαρίτας εἰς Μυλρούζην· ἐπιδώσῃ αὐτῇ τὴν ἀξίαν τοῦ σιδηρουργεῖου.

ΜΟΣΤΑΡ, πρωτεύουσα Βοσνίας.

Ἐπὶ τῇ θεᾷ τοῦ συζύγου αὐτῆς ἡ ἀτυχὴς γυνὴ καταλαμβάνεται ὑπὲρ ἀπεριγράπτου συγκινητικῆς καὶ ἐκζητεῖ παρ' αὐτοῦ μίαν καὶ μόνην χάριν ὅπως τῇ ἐπιτρέψῃ νὰ ἴδῃ ἔστω καὶ μακρόθεν τὸ προσφιλέστατον τέκνον, τὴν ἀγαπητὴν τῆς Μαρίας. Ὁ Ἰωάννης Βέργεν συγκινηθεὶς ἐκ τῶν δακρύων τῆς Μαργαρίτας συναινεῖ ἐπὶ τέλους ὅπως διέλθῃ δι' ἀμάξης μετὰ τῆς κόρης αὐτοῦ ἐνώπιον τῆς οἰκίας αὐτῆς καὶ δυνήθῃ οὕτως αὐτὴν ἐκ τοῦ παραθύρου νὰ ἴδῃ τὴν κόρην τῆς... Ἡ Μαργαρίτα αἰσθάνεται τὴν ἐλπίδα ἀναγεννωμένην ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς· δὲν ἐμέλλε νὰ ἴδῃ τέλος ἔστω καὶ μίαν στιγμὴν τὴν... Μαρίαν; Ἄλλ' ἂν οἱ ἄνθρωποι συγκινηθέντες εἶχον συγχωρήσει τὴν ἔνοχον μητέρα, ὅχι ὅμως καὶ ὁ Θεὸς, καθότι καθ' ἡν στιγμὴν ἡ Μαργαρίτα κύπτει ἐκ τοῦ παραθύρου ὅπως ἴδῃ τὴν διερχομένην κόρην τῆς, φρικτῶς ἀστραπὴ καίει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς καὶ οὕτως ἡ ἀτυχὴς γυνὴ μὴ δυνηθεῖσα νὰ ἴδῃ τὴν θυγατέρα τῆς, καταδικάζεται συνάμα ὑπὸ τῆς θείας δίκης ὅπως μένη τοῦ λοιποῦ... τυφλή.

Ἀπαρνηθεῖσα ὑπὸ τοῦ συζύγου τῆς, ἐγκαταληφθεῖσα ὑπὸ τοῦ φρεναπάτου αὐτῆς, τοῦ αἰσχροῦ καὶ ἀτίμου κόμητος Ρενδόρφ, νυμφευθέντος τὴν προσφιλεστέρην τοῦ συζύγου τῆς, τὴν Λεοπολδίνην, καὶ οὕτως ἡ φίλην τῆς τυφλώσεως ὑπὸ τῆς ἀμελιήτους διακασθεῖσα, ἡ Θεῖα Προνοία καταδίδεν δυνάμει αἰσθάνεται πλέον ὅτι ὅπως τῆς ζήτησιν τοῦ λοιποῦ καὶ ἀποφασίζει εἰς τὴν μόνην τῆς τέρμα εἰς τὴν ἐλευσίαν καὶ ἐπιθυμῶν ἀποστρεφόμενην ὑπαρξίν τῆς. Ἐνῶν ὅμως ζητεῖ νὰ ἐκτελέσῃ τὸν ὀλεθρῶν αὐτῆς ἀπόφασιν, παρουσιάζεται ἐνώπιόν τῆς εἰς ἀληθείας τοῦ Ἰψίστου λειτουργοῦ, ὁ πατὴρ Ἐβράρδος, ὅστις καὶ χύνει παρηγορίας βάλσαμον εἰς τὴν καρδίαν τῆς ἀτυχῆς γυναικός· ὁδηγεῖ δὲ αὐτὴν παρά τινι ξενοδόχῳ ἦν καὶ παρακαλεῖ ὅπως διατρέψῃ αὐτήν.

* *

Ὁ Ἰωάννης διακόψας πάντα δεσμὸν συνδέοντα αὐτὸν μετὰ τῆς ἐνόχου συζύγου του καὶ ἀγνωστῶν τὰς ὀλεθρίας καὶ ὀδυνηρὰς τῆς τελευταίας ταύτης περιπετείας, ἔξῃ ἡσύχως, συγκεντρώσας

ἄπασαν αὐτοῦ τὴν φιλοστοργίαν ἐπὶ τῆς ἀγαπητῆς αὐτοῦ θυγατρὸς, τῆς μόνης τοῦ βίου αὐτοῦ παρηγόρου. Ὁ οἶκος τοῦ Ἰωάννου Βέργεν παρουσίαζε μίαν ἡμέραν ἕκτακτον ζωηρότητα ἦτον ἡ ἐπέτειος τῶν γενεθλίων τῆς ἀγαπητῆς τῆς Μαρίας, ἣτις συνεπλήρου τὸ θῶν αὐτῆς ἔτος. Τὰ δῶρα ἐπιπτον βροχηδὸν ἐπὶ τῆς εἰς πάντας προσφιλοῦς μικρᾶς. Εἰς ἐπίσκεψιν δὲ αὐτῆς προσῆλθε καὶ ἡ πιστὴ τοῦ πατρὸς αὐτῆς φίλη, ἡ Λεοπολδίνη, ἡ συζευχθεῖσα τὸν κόμητα Ρενδόρφ. Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Ἰωάννου ἀστράπτουσιν ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τοῦ ὀνόματος Ρενδόρφ. Ζητεῖ νὰ μάθῃ ἂν ὁ κόμης εἶναι αὐτός· οὗτος ὅστις ἔσπειρε τὸ αἶσχος καὶ τὴν ἀτιμίαν εἰς τὸν οἶκόν του· βεβαιωθεὶς δὲ περὶ τούτου προσκαλεῖ εἰς μονομαχίαν τὸν αἰσχρὸν τούτον φρεναπάτην ἐν ἧ καὶ φονεύει αὐτόν.

Ἄλλ' ἡ ἡμέρα αὕτη ἐπέπρωτο νὰ ἦ ὀλεθρία διὰ τὸν δυστυχῆ Ἰωάννην. Ἐπιστρέψας εἰς τὸν οἶκόν αὐτοῦ μανθάνει ὅτι ἡ κόρη του, ἡ προσφιλέστατη τῆς Μαρίας ἐχάθη καὶ οὐδεὶς γινώσκει τὸ τί ἐγένετο· ἡ πατρικὴ τοῦ Ἰωάννου καρδία ὑφίσταται θανάσιμον προσβολήν· ἐνῶν δὲ ζητεῖ νὰ εἰσέλθῃ εἰς ἀναζήτησιν τῆς ἀπωλεσθεῖσας θυγατρὸς αὐτοῦ, εἰς ἀστυνομικὸς ἐνωματάρχης καὶ ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου συλλαμβάνει αὐτόν, ὡς φονεύσαντα τὸν κόμητα Χριστιανὸν Ρενδόρφ.

Ἡ Μαργαρίτα, ἡ δυστυχὴς Μαργαρίτα, ἔξῃ βίον θλιβερόν καὶ πλήρην στερησεων ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τῆς ἀγαθῆς ἐκείνης γυναικός ἐν ἧ ὠδήγησεν αὐτὴν ὁ καλὸς ἐκεῖνος ἱερεὺς. Μίαν ἡμέραν ἑταιρία σχοινοβατῶν διήλθε πρὸ τοῦ ξενοδοχείου τῆς ἀγαθῆς ἐκείνης γυναικός ἐν ᾧ διέμενε ἡ Μαργαρίτα καὶ ἐζήτησε νὰ δειπνήσῃ· οἱ σχοινοβάται ἔφερον μετ' αὐτῶν καὶ ἑξαετὲς κοράσιον, ὅπερ διὰ ραβδισμῶν καὶ βασάνων ἐγύμναζον ὅπως ποιῆ διάφορα σχοινοβατικὰ ἄλματα. Τὸ κοράσιον ἐδίψα καὶ ἡ Μαργαρίτα παρέλαβεν αὐτὸ ὅπως τὸ δώσῃ ὀλίγον νερόν. Ἡ Μαργαρίτα ἠσθάνετο πάντοτε ἀγάπην πρὸς τὰ μικρὰ παιδιά, ἐνθυμεῖτο ἡ δυστυχὴς ὅτι εἶχε καὶ αὐτὴ ποτὲ κόρην ἀφ' ἧς ἀπεχώρησεν αὐτὴν διὰ βίου τὸ ἀποτρόπαιον αὐτῆς ἐγκλημα... Τὸ μικρὸν

κοράσιον διηγῆθη πρὸς τὴν τυφλὴν τὰς ἀνεκδιηγῆτους βασάνους ἃς ὑφίστατο παρὰ τῶν σκληρῶν ἐκείνων σχοινοβατῶν, ὅτινες ἀφῆρπασαν αὐτὸ παρὰ τοῦ πατρὸς του· πλὴν δὲν ἠδυνήθη νὰ εἴπῃ πλειότερα, καθότι οἱ σχοινοβάται τὸ παρέλαβον μετ' αὐτῶν καὶ ἀνεχώρησαν. Ἡ Μαργαρίτα ἀφηγήθη τὴν διήγησιν τοῦ μικροῦ κορασίου εἰς τὴν ξενοδόχον, ἣτις τῇ πληροφορεῖ ὅτι ἔτυχε νὰ ἀκούσῃ ὅτι σχοινοβάται τινὲς ἐκλεψαν πρὸ τινος εἰς τὴν Δρέσδην τὸ κοράσιον σιδηρουροῦ τινος... Ἡ Μαργαρίτα μετὰ συγκινητικῆς ἐρωτᾷ τὸ ὄνομα τοῦ σιδηρουροῦ τούτου, ἡ δὲ συγκινητικὴ αὕτη μεταβάλλεται εἰς ἀληθῆ φρίκην ὅποτε ἀκούει παρὰ τῶν χειλέων τῆς ξενοδόχου ἐκφερόμενον τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωάννου Βέργεν, τοῦ συζύγου αὐτῆς.

Λοιπὸν τὸ κοράσιον ἐκεῖνο ὅπερ πρὸ ὀλίγου ἐκράτει εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς, ἦτο τὸ τέκνον τῆς, ἡ Μαρία τῆς καὶ τὸ ἐγκατέλειπε πάλιν εἰς τοὺς ὄνυχας τῶν τεράτων ἐκείνων!...

Ἡ Μαργαρίτα τυφλὴ, ἀπροστάτετος καὶ ἐγκαταλειμμένη ῥίπτεται εἰς ἀναζήτησιν τοῦ τέκνου τῆς ὅπερ καὶ ἐπὶ τέλους ὑπὸ τῆς μητρικῆς φιλοστοργίας καὶ μόνης ὁδηγουμένη, εὐρίσκει καὶ ἀποσπᾷ ἀπὸ τῶν κακούργων ἐκείνων. Πτωχὴ δὲ καὶ ἐνδεὴς, ἀναγκάζεται νὰ γίνῃ ΕΠΑΙΤΙΣ ὅπως διατρέψῃ ἑαυτὴν καὶ τὸ τέκνον τῆς!...

Ἡ λύσις τοῦ συγκινητικωτάτου τούτου δράματος ἐπεφυλάσσετο ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ φιλοφρόνου ἐκείνου ἱερέως, τοῦ πατρὸς Ἐβράρδου. Ὁ Ἰωάννης Βέργεν ἔστεινε εἰς τὰς φυλακάς· οἱ δὲ δικασταὶ ἐπρόκειντο νὰ καταδικάσωσιν εἰς θάνατον τὸν ἀτυχῆ ἐκεῖνον ἄνδρα διότι ἐξεδίκηθη τὸν ἠθικὸν τῆς συζύγου του δολοφόνον, τὸν βεβηλώσαντα τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ... Ἐν τούτοις οἱ δικασταὶ ἐδήλωσαν ὅτι θὰ παραιτοῦντο πάσης κατὰ τοῦ Ἰωάννου καταδιώξεως ὅποτε ἡ σύζυγος τοῦ φονευθέντος κόμητος δηλώσῃ ἐγγράφως ὅτι παραιτεῖται τῆς κατ' αὐτοῦ δίκης. Ἡ κόμησσα δὲ Ρενδόρφ ἐνδοῦσα εἰς τὰς παρακλήσεις τοῦ πνευματικοῦ αὐτῆς, τοῦ πατρὸς Ἐβράρδου, παραιτεῖται τῆς δικαστικῆς καταδιώξεως καὶ οὕτω ἐλευθεροῦται ὁ Ἰωάννης.

Ὁ ἱερεὺς Ἐβράρδος μετὰ τὴν ἐπιτέλεισιν τῆς

ἀγαθοεργίας ταύτης ἐκάθητο ἡσύχως ἐν τῇ οἰκίᾳ του, αἰσθανόμενος ἑσωτερικὴν τινα εὐχαρίστησιν διότι ἔπραξε μίαν καλὴν πράξιν. Μία γυνὴ ρακένδυτος καὶ ἐξηνητλημένη κρατοῦσα ἐκ τῆς χειρὸς ἢ μᾶλλον σούρουσα μικρὸν κοράσιον, φέρον τὰ ἔγχη μακρᾶς κοπώσεως, ἐμφανίζεται πρὸ αὐτοῦ... ἦτον ἡ Μαργαρίτα μετὰ τῆς κόρης αὐτῆς. Ὁ πατὴρ Ἐβράρδος ἀναγνωρίζει ἐν τῷ προσώπῳ τῆς γυναικός ταύτης τὴν δυστυχῆ ἐκείνην ἣν ἄλλοτε εἶχε διασώσει ἀπὸ τοῦ θανάτου, τῆς αὐτοχειρίας. Ἡ Μαργαρίτα καθικετεύει τὸν φιλόφρονον τοῦ Ἰψίστου λειτουργοῦ ὅπως παραλάβῃ μετ' αὐτοῦ τὴν ἀτυχῆ κόρην τῆς καὶ φέρῃ ταύτην πρὸς τὸν πατέρα τῆς· καθότι ὁ κόμης, ἡ πείνα καὶ αἱ στερήσεις ἐξήνητησαν πλέον τὰς δυνάμεις τῆς. Ὁ πατὴρ Ἐβράρδος ἐρωτᾷ τότε τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς τῆς μικρᾶς· ἐκλήσσεται δὲ μανθάνων ὅτι ὁ σύζυγος τῆς Μαργαρίτας εἶναι ὁ Ἰωάννης Βέργεν, ὁ ἀτυχὴς ἐκεῖνος κατὰ δίκην ὃν πρὸ μικροῦ μόλις ἀπηλευθέρωσε καὶ ὅστις εὐρίσκετο κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν παρ' αὐτῶν.

Ὁ Ἰωάννης προσέρχεται τότε ὅπως ἀποχαιρετίσῃ τὸν καλὸν ἱερέα καὶ σπεύσῃ εἰς ἀναζήτησιν τοῦ τέκνου του. Ἄλλ' ἐν τῷ τόνῳ τῆς φωνῆς τῆς δυστυχῆς ἐκείνης γυναικός, τῆς θρηνοῦσης καὶ τὴν προστασίαν τοῦ πατρὸς Ἐβράρδου ἐπικαλουμένης, ἀναγνωρίζει τὴν φωνὴν τῆς συζύγου του, τῆς Μαργαρίτας καὶ ρήγγυσι κραυγὴν...

Ἡ ἔνοχος γυνὴ πίπτει τότε εἰς τὰ γόνατα αὐτοῦ καὶ ἐκζητεῖ τὴν συγγνώμην του· ἡ Μαργαρίτα εἶχεν ἐξιλεώσει πλέον τὸ ἁμάρτημα αὐτῆς, ὁ δὲ Ἰωάννης οὐ μόνον τὴν συγχωρεῖ ἀλλὰ καὶ τὴν εὐλογεῖ διότι ἀπέδωκεν αὐτῷ τὸ ἥμισυ τῆς ὑπάρξεώς του, τὴν προσφιλεῖ τῆς Μαρίας...

* *

Τοιοῦτον ἐν συνόψει τὸ ἱστορικὸν τοῦ συγκινητικοῦ τούτου δράματος. Ἡ ἀπὸ τῆς σκηνῆς δὲ κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς παρελθούσης Κυριακῆς παράστασις αὐτοῦ διεξήχθη μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας.

Τὴν ἔνοχον γυναῖκα, τὴν ἁμαρτήσαν ἐπὶ μίαν στιγμὴν, πλὴν διὰ εἰλικρινοῦς καθ' ὅλον τὸν βίον αὐτῆς μετανοίας, διὰ φρικτῶν στερησεων

καὶ τρομερῶν βασάνων τὸ ἀμάρτημα αὐτῆς ἀποπλύνασαν, τὴν ἀτυχῆ Μαργαρίταν ὑπεκρίθη ἡ δεινὴ ἐκείνη τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς ἠθοποιὸς ἡ ἐν τῇ παραστάσει τοιούτων προσώπων ἐξαιρετικὴν ἀείποτε ἐπιδεικνυομένη τέχνην, ἡ κ. Πιπίνα Βονασέρα. Κατάρθωσε δὲ νὰ συγκινήσῃ πρᾶγματι μέχρι δακρῶν τοὺς θεατὰς ὅποτε παρέστησε τὴν ἀτυχῆ Μαργαρίταν τυφλὴν, ἐγκαταλειμένην καὶ τοσοῦτον φρικώδη ὑφισταμένην ἐξίλασμον. — Τὸν ἀτιμασθέντα σύζυγον, τὸν ἀτυχῆ ἐκείνον σιδηρουργὸν ὃν ἡ Θεία Πρόνοια οὕτωσὶ σκληρῶς ἐδοκίμασε, τὸν Ἰωάννην Βέργεν, ὑπεκρίθη ὁ κ. Ἀλεξιάδης, ὅστις διὰ τῆς ἀμιμήτου αὐτοῦ τέχνης διετήρησε πάντοτε ῥωμαίαν καὶ ζωηρὰν τὴν συμπάθειαν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν θεατῶν ὑπὲρ τοῦ τιμίου ἐκείνου ἐργάτου ὃν οὕτωσὶ θανασιμῶς τὸ αἶσχος καὶ ἡ ἀτιμία τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἐπληξεν. Ἡ κ. Ἐλένη Ἀρνωτάκη ὑπεκρίθη λαμπρὰ τὸ πρόσωπον τῆς καλῆς ἐκείνης γυναικὸς τῆς μητρὸς τοῦ Ἰωάννου Βέργεν. — Περὶ τῆς δεσποσύνης Φιλομήλας, ἥτις κατὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην ἐκατέβη ὀλίγον χαμηλὰ, ἀναλαβοῦσα νὰ παραστήσῃ τὴν Βριγέταν, τὴν πιστὴν τῆς Μαργαρίτας θαλαμηπόλον, οὐδὲν λέγομεν, καθότι ἡ ἐκλεκτὴ αὕτη ἠθοποιὸς, δὲν λείπονται καὶ ἂν ἢ τὸ πρόσωπον ὅπερ τῇ δίδουσιν, ἐξέρχεται πάντοτε ἐπὶ τῆς σκηνῆς καλῶς μελετημένη καὶ γνωρίζουσα πάντοτε τὴν σημασίαν καὶ λεπτότητα τοῦ προσώπου ὅπερ ὑποκρίνεται.

Ἄλλ' ὁ ἦρωας τῆς ἐσπέρας δὲν ἦτο οὔτε ἡ κυρία Πιπίνα μὲ τὴν ἐξοχὴν τῆς τραγικότητος οὔτε ὁ κ. Ἀλεξιάδης μὲ τὸ σφοδρὸν πάθος του· ἡ ἡρωὶς τῆς ἐσπέρας ταύτης ἦτον ἡ εὐφυὴς τοῦ κ. Ἀρνωτάκη θυγάτηρ, ἡ μικρὰ Βασιλική, ἥτις παρέστησε τὸ πρόσωπον τῆς Μαρίας, τῆς κόρης τῆς Μαργαρίτας, μετὰ θαυμαστῆς ἐπιτυχίας. Ἡ μικρὰ ἠθοποιὸς ἐκυρίευσεν κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἐξ ἐφόδου τὰς συμπάθειας τοῦ δημοσίου καὶ ἐπέσπασεν παταγώδεις ἐπευφημίας.

Α. Σ.

ΧΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ.

ΑΡΧΑΙΩΝ ΠΛΟΥΤΗ.

Κροῖσος ὁ ἑσχατος τῶν Λυδῶν βασιλεὺς, ὅστις ἐφημῆζετο παρά τε τοῖς ἀρχαίοις καὶ τοῖς νῦν, ὡς ὁ πλουσιώτατος τῶν θνητῶν, εἶχεν 90,000,000 δραχμὰς συνισταμένας ἐκ χρημάτων, γαιῶν, δούλων καὶ σκευῶν, καὶ ὅμως ὄχι μόνον

δὲν ἦτον ὁ πλουσιώτατος τῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ὡς κοινῶς πιστεύεται, ἀλλ' οὐδ' ὁ πλουσιώτερος, διότι ὁ Σενέκας ὁ περίφημος φιλόσοφος καὶ τραγικὸς ποιητὴς τῶν Ῥωμαίων εἶχεν 100,000,000 δραχμ. ὁ δὲ Τιβέριος ὁ θετὸς υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Καίσαρος Αὐγούστου ἀφῆκε μετὰ τὸν θάνατόν του 833,400,000 δραχμ. τὰς ὁποίας ὁ διάδοχος του Καλιγόλας ἐδαπάνησεν εἰς 12 μῆνας. Ὁ Οὐσπεσιανὸς κατὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασίν του ἐξετίμησε τὰς δαπάνας τῆς πολιτείας εἰς 1,005,000,000 δραχμ. Ὁ Καῖσαρ πρὶν ἔλθῃ εἰς τὰ πράγματα ἐχρεώσθη 85,000,000 δρ. ἠγόρασε δὲ, τὴν μὲν φιλίαν τοῦ Καρίου διὰ 15 ἑκατομ. δρ. τὴν δὲ τοῦ Λουκίου Παύλου διὰ 8,500,000. Ὁ Ἀντώνιος, εἰς τῶν συνιστόντων τὴν τριανδρίαν ἐν Ῥώμῃ, ἐχρεώσθη μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος 844,000,000 δραχμ. τὰς ὁποίας ἐπλήρωσεν ἀπὸ τῆς 15 Μαρτίου μέχρι τέλους αὐτοῦ, ὁ ὕπατος οὗτος διεσκόρπισεν 4,050,000,000 δραχμ. Ὁ Ἀππίος ἐδαπάνησεν ἐν ἀσωτίαις 15,000,000 δραχμ. Ἡ Κλεοπάτρα ἀνέβη εἰς ὄρεος ἐν ὄρῃ δειπνοῦ ἕνα ἐκ τῶν μαργαριτῶν τῶν περικοσμοῦντων τὰ ἐνώτιά της, ἀξίας 43,485,000 δραχμ. καὶ κατέπιεν αὐτὸν ὡς μὴ ὄντα δῆθεν μεγάλης ἀξίας.

Ἄλλ' ὁ χρυσὸς διὰ νὰ ᾔται ὠφέλιμος πρέπει νὰ ρίπτηται εἰς τὰς γαίας, τὸ ἐμπόριον τὰς τέχνας, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸν ἀνακαινισμόν. Ἐὰν αἱ ἄλλες ἦσαν ὄρος χρυσοῦ, εἰς οὐδὲν ἤθελε σοὶ χρησιμεύσει πρὶν τὸ κόψῃς καὶ ἀποστείλῃς αὐτὸ εἰς πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς, πρὸς τὸν ἀγοραστὴν ἢ ἀνταποκριτὴν σου. Τὸ ἀκόλουθον σκωτικὸν ἀνέκδοτον θέλει σὲ κάμει νὰ ἐνοήσῃς καλλιτέρον τὴν ἰδέαν ταύτην. Ὁ λόρδος Βράκας προπάτωρ τῶν κομητῶν Φαῖβ ἐσυνείθιζε νὰ λέγῃ « Σύνναζε ὅσα ἠμπορεῖς καὶ φύλαττε ὅσα συνάξεις ». Εἰς δ' ἐνοικιαστῆς τῶν γαιῶν του τῷ ἔφερον ἡμέραν τινὰ τὸ ἐνοίκιον του ἐλλειπὲς κατὰ ἕνα ὄβολόν. Ὁ λόρδος δὲν τὸ ἐδέχθη καὶ ὁ ἐνοικιαστῆς ἠναγκάσθη νὰ τρέξῃ καὶ νὰ φέρῃ τὸν ὄβολόν. Φέρων δ' αὐτόν, εἶπε « Μιλόρδε, σοὶ δίδω ἐν σελλίνιον, ἂν μὲ ἀφίγῃς νὰ ἴδω μίαν στιγμὴν ὅταν τὸ χρυσίον ὅπερ ἔχεις ἐν τῷ θησαυροφυλακίῳ σου ἐναποταμιευμένον· κενὸν σελλίνιον! ἀπεκρίθη μετὰ θαυμασμοῦ ὁ ἀργυροφίλης εὐγενὴς, δι' ἐν μόνον βλέμμα! μάλιστα τὸ δέχομαι, καὶ λαθῶν ἔρριψεν αὐτὸ ἐν τῷ βαλαντίῳ του, εἰπετα δὲ ἤρχισε νὰ δεικνύῃ εἰς τὸν Σκῶτον τοὺς θησαυροὺς του. — Ἄρκει, ἐκραξεν ὁ Σκῶτος, ἡδὴ δύναμαι νὰ εἶπω, ὅτι εἶμαι ὁμοίος σου κατὰ τὰ πλοῦτη, διότι εἶδον αὐτὰ ὡς ὑμεῖς τὰ βλέπετε χωρὶς νὰ δύνασθε νὰ κάμητέ τι περισσότερον. Γ. Μ.

ΤΟ ΠΕΠΡΩΜΕΝΟΝ.

(Διήγημα Ἀλεξάνδρου Δουμαῦ).

Α'.

Ὁ οὐρανὸς ἦτον αἴθριος· ὁ ἥλιος ἐπὶ τοῦ ὑψίστου ἀπὸ τοῦ ὀρίζοντος σημείου ἀντενακλατο

ἐπὶ τῶν κυμάτων, ἐκ τοῦ ὄλκοῦ λευκαιομένων τοῦ πλοίου. Ἀσθενὴς αὔρα ἐκόλπου τὰ ἱστία, καὶ τὰ πάντα ἦσαν γαλιναῖα ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τῆς Ἀμφιτρίτης, κομφοτάτης κορβέτας προερχομένης μὲν ἐκ Νέας Ὑόρκης, πλεούσης δὲ εἰς Γαλίαν.

Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁ ἥλιος κατῆλθεν ἀπὸ τοῦ κατακορύφου, καταλιπὼν μακρὰν πυρὸς γραμ-

Ο ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

μὴν ὡς ὄριον τοῦ ἄχανοῦς ἐκείνου πελάγους. Ὁ τῆς φρουρᾶς ἀξιωματικὸς εὗρίσκετο εἰς τὴν θέσιν του· οἱ ναῦται συνηθρισμένοι ἐπὶ τῆς πρώρας, ἐκάπνιζον καὶ διηγοῦντο ἀλλήλοις ἱστορίας ναυτῶν, πλήρεις θαυμάτων καὶ τερατοφυγημάτων, πλήρεις ἀφελείας τινὸς καὶ ἀπλότητος, τῶν

ὁποίων ἡμεῖς ἀγνοοῦμεν, ἐν ταῖς αἰθούσαις ἡμῶν, τὸ θέλγητρον. Οἱ δὲ μὴ ἐν ὑπηρεσίᾳ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ ἐπιβάται, οὔτοι βαρυνθέντες βεβαίως νὰ θαυμάζωσι πλέον τὴν ἀπέραντον ἐκείνην θάλασσαν καὶ τὸν ἀκίνητον ἐκεῖνον οὐρανόν, εἶχον συνηθρισθῆ εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ πλοιάρι-

εις τὰς ἐπιμόρους αὐτῆς ἀπαιτήσεις. Ἄπαντες οἱ ναῦται ἤντλον τὰ εἰσρέοντα ὕδατα· καὶ οἱ ἐπιβάται δὲ αὐτοὶ ἐβόηθον τὸ κατὰ δύναμιν, ἀλλ' ὀλίγη ἔμενεν ἡ ἐλπίς, καὶ ἤδη διανοοῦντο νὰ παρασκευάσωσι τὰς λέμβους. Ὁ Ἀλφόντος εἶχε συναμιγῆ μεταξὺ τῶν ἐργαζομένων, καὶ, μ' ὄλας τὰς παρακλήσεις τοῦ, ἡ Ὀλγα διέμενε πλησίον αὐτοῦ, ὑπόταν μανιῶδες κύμα ἐπὶ τοῦ πλοίου ἐθραύσθη, καὶ κατεκάλυψε τὸ κατὰστρωμα· ὁ Ἀλφόντος ἀνετρέπη ἐκ τῆς ὄρμης ταύτης, ἡ κεφαλή του ἐκτύπησεν ἐπὶ συντετριμμένου τινὸς ἱστού καὶ ἐλειποθύμησεν.

Ὅταν ἐπανῆλθεν εἰς ἑαυτὸν, εὐρίσκετο ἐπὶ τῆς κλίνης του, περικυκλωμένος ὑπὸ πολλῶν ἐπιδατῶν· ἐκθαμβὸν ἔρριψε κατ' ἀρχὰς περὶ αὐτὸν βλέμμα, ἔπειτα δ' ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του. Σφοδρὸς πόνος τὸν εἶχεν ἀνακαλέσει εἰς τὴν ζωὴν.

— Τί με συνέθη; ἐψιθύρισε· ποῦ εἶναι ἡ Ὀλγα μου;

— Δὲν πρέπει νὰ ὀμιλῆτε, εἶπεν ὁ ἰατρὸς τοῦ πλοίου, ὅστις ἐκράτει τὸν βραχίονά του· σὰς ἀναγκαιοὶ μεγάλη ἡσυχία. Ἡ θύελλα αἰφνιδίως κατέπαυσε· καὶ ὑπέφερε μὲν ἐκ ταύτης τὸ πλοῖον πολὺ, εἴμεθα ὅμως πλησίον τῆς ξηρᾶς, καὶ ἢ δυνήθη νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ λιμένος.

— Ἄλλ' ἡ Ὀλγα;

— Ἡ σύζυγός σας. . . εὐρίσκεται εἰς τὸν θάλαμον τοῦ κυβερνήτου. Μὴ φροντίζετε παρὰ δι' ἑαυτὸν. Κύμα τι σὰς ἀνέτρεψε καὶ ἐπληρώθητε δεινῶς κατὰ τὴν κεφαλὴν· ἀπαιτεῖται λοιπὸν ἄκρα ἡσυχία. . .

— Ἡ Ὀλγα ἔπρεπε νὰ ἦναι ἐδῶ! ἀνέκραξεν ὁ Ἀλφόντος μετὰ τρόμου, πειραθεὶς νὰ ὑπερβῆ.

— Ὅχι, εἶπεν ὁ ἰατρὸς ἐμποδίσας αὐτὸν, ἐγὼ ἀντέστην εἰς τοῦτο. Διότι, μετὰ τὰς ἀγωνίας τῶν δύο τούτων ἡμερῶν δὲν ἠθέλησα ὥστε νὰ σὰς βλέπῃ πάσχοντα. Ἀναπαύεσθε. Ἀναπαύθητε καὶ ὑμεῖς, προσπαθήσατε νὰ κοιμηθῆτε· ἐν ὀνόματι αὐτῆς σὰς τὸ διατάττω.

Ὁ Ἀλφόντος δὲν εἶχεν ἔτι τὰς ἰδέας σταθερὰς, διότι ἡ πληγὴ του τὸν εἶχε ρίψει εἰς κατάστασιν καταπτώσεως ἐντελοῦς· ἐπανερίψε λοιπὸν ἡσύχως τὴν κεφαλὴν του ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου, ψιθύρισας.— Δυστυχῆς Ὀλγα! — καὶ

ἀπεκοιμήθη ὑπὸν τεταραγμένον καὶ πυρετώδη.

Τῆ ἐπαύριον ὅμως, ἡ ἰσχυρὰ κρᾶσις του εἶχεν ἐν μέρει νικήσει τὴν ἀσθένειαν· ἡ πληγὴ του παρεῖχε πολλὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ συνουλωθῆ, ἀλλ' αὐτὸς εὐρίσκετο εἰς σφοδρὰν ταραχὴν. Ἡ Ὀλγα δὲν ἦν εἰς τὸ προσκεφάλαιόν του! Καὶ μ' ὄλας τοῦ ἰατροῦ τὰς προσπάθειας ἠθέλησε νὰ ἐγερθῆ, ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ νὰ ζητήσῃ τὴν Ὀλγαν· ἐδέησεν ἄρα νὰ τῷ ἀποκαλύψωσι τὴν τρομερὰν ἀλήθειαν.

Καθ' ἣν στιγμὴν εἶχεν ἀνατραπῆ, ἡ Ὀλγα ἦν πλησίον αὐτοῦ· παρελθόντος τοῦ κύματος, ἡ Ὀλγα εἶχε γίνεαι ἄφαντος! Τὸ κύμα εἶχεν ἀρπάσει τὴν τότεν εὐτυχῆ καὶ τότεν ἀγαπωμένην ἐκείνην γυναῖκα! Τὴν εἶχεν ἀρπάσει χωρὶς κἄν νὰ τῆ δώσῃ καιρὸν νὰ σφίξῃ τοῦ συζύγου αὐτῆς τὴν χεῖρα καὶ νὰ τῷ εἴπῃ τελευταῖον χαιρετῆ! Δυστυχῆς Ὀλγα!

Εἰς μάτην ὁ ἰατρὸς ἠγωνίσθη νὰ ἐξασθενίσῃ τὴν πληγὴν τὴν ὁποῖαν κατέφερον ἐπὶ τοῦ δυστυχοῦς νέου· εἰς τὰς πρώτας λέξεις εἶχεν ἀνορθωθῆ ἐπὶ τῆς κλίνης του. Πνευστιῶν, τὸ βλέμμα ἔχων ἀποπεπλανημένον, ἤκουσε μετὰ σπασμωδικῶν τρόμου. — Ἀπέθανεν! ἀπέθανεν! ἐκραύγατε μετὰ φωνῆς σπαραξικαρδίου, ἀπέθανεν! Καὶ ριφθεὶς ἔξω τῆς κλίνης του, ὤρμησεν ἐν παραφορᾷ πρὸς τὴν θύραν τοῦ θαλάμου· ἀλλὰ φθὰς ἐκεῖ, τρομερὰν ὑπέστη ἐσωτερικὴν ἀναστάτωση· ἐκλονήθη, ὁ ἰατρὸς τὸν ἐδέχθη εἰς τὰς ἀγκάλας του. Ἡ πληγὴ του εἶχεν ἀνοιχθῆ, τὸ αἷμα κατέρρεεν ἐπὶ τοῦ προσώπου του, καὶ ἀκίνητος ἐμεινεν.

(ἔπεται τὸ τέλος).

ΠΑΡΑΔΕΙΣΙΟΣ ΣΥΡΚΗ,

Ἐν τῶν ὠραιότατων, χρησιμωτάτων, καὶ διὰ τὰς προσηρτημένας αὐτῷ θρησκευτικὰς ἰδέας περιεργωτάτων φυτῶν τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς. Ὑψόμενον μέχρι δέκα καὶ δεκαπέντε ποδῶν, ἔχει φύλλα στερεὰ καὶ εὐλύγιστα, μακρὰ δὲ ποδῶν 12, καὶ πλατέα, ποδῶν 2, καὶ ἔχοντα καυλὸν χονδρὸν πολλάκις ὡς τὸν βραχίονα. Ἄνθη δὲ ἔχει μεγάλα, εὐωδέστατα, ἰσοβαρῆ συγχρόνως καὶ κίτρινα, καὶ φύμενα βοτρυδόν, καὶ καρποῦς

τριγωνικοῦς, σικοειδεῖς, εὐχύμουλου μέχρι τριῶν.

Τὸ φυτὸν τοῦτο, καλλιεργούμεν καὶ πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς παρέχει ὠφελείας εἰς τοὺς κμὲν κερμοῦ αἱ ἴνες χρησιμεῖ

ἐν
πολ
τῆς
δύλω
αὐτὸ ἐκ

ώρα, σὲ διατάττω ν' ἀποκριθῆς
μιτέρας εἰλικρινείας εἰς τὰς ἐρω-
νὰ μὴν ὑποκρύψης τὴν ἀλήθειαν
ταξὲς καλὰ . . . Σ' ἔχω εἰς τὴν
ἀ ἐκδικηθῶ τρομερά! . . . Θὰ

σε.
; ἐπανελάθεν ὁ Χ. ρί-
δυστυχοῦς νέαν ποσά-
.. ἐτραύλισεν ἡ γυ-

υτῶ πρὸς στιγ-
ῆρώτησε.

τατον!

λος . . .

ω-
ι-

ης,
καί

νθρωπός,
ρεψε τὴν

— Ἄνθρωπος εἰς τὸν κοιτῶ
κτα! ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπ

— Πρὸς Θεοῦ, μὴ ἐπιμένετε
μου καίει, μὲ φαίνεται ὅτι ἡ κα
αρραγῆ· ἔλεος . . . ἐξύπνησέ με.

— Ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ ἄν

— ὦ! πόσον σκληρὸς εἶς
ἀφοῦ τὸ θέλεις, ὁ ἄνθρωπος

— Ὁ Φ., ἐπανελάθεν ὁ
ἐκπλήξεως, ὁ καλλίτερος
τοσοῦτον μ' ἐσυμβούλευ

Φ. ὅστις σήμερον εἶνα
Καί σὺ, φιλότατη μ

— Τὸν μετεγ
αὐτὸν περιφρόν

πῶς ὑποφέρω
νὰ σὲ φωνάξ
πεζαν . . .

πνισέ με!
Ἡ νέα

σμούς, ἐκ
μετὰ πολ

Ὅτε
νώπιόν

—
Κ

τα
κα
α

Εἰς τὸ «Ματρινονιάλ Νέβ» τῆς
ἀξάντος ὑπ' ἀρ. 9118 ἀναγι-

ὄριος μεσαίας ἡλικίας, μετρία
ἀστατος, ἐπιθυμεῖ νὰ συνάψῃ
ἡλικιωμένης, ἢ χήρας κυρίας, ἡλικιωμέ-
νην ὑπὸν 40 ἐτῶν, μὲ πρόθεσιν ὀ-
μιετ' αὐτῆς. Δέον ἢ κυρία νὰ
ἔστω, πλουσία, σεβασμία, καὶ
ἔστω ἡ ὀρθοφροσύνης. Ὁ κύριος
ἔστω, μελαγχροινός, ἔχει
ἄλμους τεφρούς, μᾶλλον
λίτρας, δὲν πίνει ταμ-
ῆς, δὲν εἶνε βλάσφη-
ῶν οὔτε κανὲν ἄλ-
ῆς ἡματίζει εἰς τὰ
ἡμα παιγνίου,
ῶν, οὔτε σο-
ῶν, ὑπόκρι-
ῶν, ἡλάργυρος,
οὔδ' εἶνε εἰς τὴν
ποιήσης»,
καὶ τίμιος.
ῶνται.
καὶ διεύ-

ίς»